

Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte

Grao en Educación Infantil

Materias			
Curso 2			
Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P02G110V01301	Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica	1c	6
P02G110V01302	Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade	1c	6
P02G110V01303	Educación: Titoría e orientación coa familia	1c	6
P02G110V01304	Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá	1c	6
P02G110V01305	Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil	1c	6
P02G110V01401	Antropoloxía: Pensamento e cultura	2c	6
P02G110V01402	Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta	2c	6
P02G110V01403	Aprendizaxe das ciencias da natureza	2c	6
P02G110V01404	Didáctica da lingua e a literatura infantil	2c	6
P02G110V01405	Idioma estranxeiro I: Francés	2c	6
P02G110V01406	Idioma estranxeiro I: Inglés	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica				
Materia	Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica			
Código	P02G110V01301			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Álvarez Lires, María Mercedes			
Profesorado	Álvarez Lires, María Mercedes			
Correo-e	lires@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O concepto actual de saúde está baseado nunha visión integral do ser humano, que inclúe, ademais dunha percepción física e psicolóxica, novas dimensións sociais e ambientais. Neste marco, a educación para a saúde convértese nun elemento esencial para o desenvolvemento integral das persoas. E débese entender dentro do contexto de promoción da saúde, que inclúe, non só accións a nivel individual, se non tamén actuacións orientadas a mellorar as condiciones de vida de toda a comunidade. Así, a maioría dos currículos formais que existen actualmente incorporan gran parte dos contidos que trata a educación para a saúde. Desta forma, o Decreto que fixa as bases da Educación Infantil en Galicia establece como finalidade principal a de contribuír ao desenvolvemento físico, afectivo, social e intelectual das nenas e dos nenos.			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias

B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.
C16	Identificar trastornos no soño, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.
C18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.	A1	B1	C15	D1
	A2	B2	C16	D2
	A3	B3	C17	D3
	A4	B4	C18	D4
	A5	B5	C36	D5
		B6		D6
		B7		D7
		B8		D8
		B9		D9
		B10		D10
		B11		D11
		B12		D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
				D19
				D20
				D21
				D22

Identificar trastornos no sono, da alimentación, do desenvolvemento psicomotor, da atención e da percepción auditiva e visual. Colaborar co persoal especializado para identificar e axudar a solucionar posibles trastornos. Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturban o desenvolvemento físico e psíquico do alumnado.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C15 C16 C17 C18 C36	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22
Saber programar actividades e deseñar recursos didácticos para desenvolver a educación para a saúde na escola. Familiarizarse coas metodoloxías, recursos e materiais necesarios para a ensinanza da Educación para a saúde, incluídos os recursos relacionados coas tecnoloxías da información e da comunicación. Revisar de forma crítica as prescricións e orientacións o Currículo de Educación Infantil.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C15 C16 C17 C18 C36	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22
Saber avaliar as programacións realizadas tendo en conta o Currículo de Educación Infantil.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B6 B7 B8 B9 B11 B12	C15 C16 C18 C36	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D13 D14 D21

Contidos	
Tema	
Que é a educación para a saúde?	A evolución do concepto de saúde. Os determinantes de saúde. A educación para a saúde, baixo a perspectiva da promoción da saúde. As actitudes cara a saúde. A necesidade da Educación para a saúde na escola.
Estratexias didácticas para promover a aprendizaxe da Educación para a saúde.	Aspectos lexislativos relacionados coa Educación para a saúde na etapa de Educación Infantil. A educación para a saúde no currículo de Infantil Achegas da aprendizaxe cooperativa a Educación para a saúde

Revisión de aspectos básicos do desenvolvemento das nenas e nenos de 3 a 6 anos.	Elementos básicos de desenvolvemento psicolóxico, afectivosexual,□do alumnado de Infantil. Principais ámbitos de aplicación: educación para a alimentación e o consumo, educación para a igualdade, educación emocional, educación afectivosexual, prevención de adicións e riscos, educación ambiental e educación viaria. Atención a alumnado con necesidades educativas especiais.
Análise de recursos para o ensino da educación para a saúde.	Análise, deseño e avaliación de actividades relacionadas coa Educación para a saúde.
Técnicas de avaliación específicas para promover a saúde na escola infantil.	Avaliación de actividades relacionadas coa Educación para a saúde.
Alimentación e consumo.	Alimentación e consumo saudable.
Educación sexual.	Educación afectivo sexuall na educación infantil.
Orientacións sobre o consumo de drogas.	Identifiación de substancias e mecanismos de adicción.
Contaminación e saúde.	A polución de materiais, a contaminación do medio e as súas repercusión na saúde.
Alumnado con necesidades específicas.	Identificación de posibles intervencións de apoios educativos específicos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	5	7.5	12.5
Prácticas de laboratorio	7.5	11.25	18.75
Seminario	3	2.25	5.25
Aprendizaxe baseado en proxectos	0	22.6	22.6
Eventos científicos	10	20	30
Debate	14	11.9	25.9
Lección maxistral	9	18	27
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	4	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Realización de traballos en grupo e individuais na aula.
Prácticas de laboratorio	Realización de actividades experimentais na aula laboratorio.
Seminario	Resolución de dúbidas en grupo.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Realización de actividades globalizadas.
Eventos científicos	Conferencias e obradoiros.
Debate	Presentacións
Lección maxistral	Exposición de contidos relacionados coa materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Cada aulumna e cada alumno reflictira na aula virtual o seu diarío de aula, que incluirá as súas dúbidas sobre as actividades realizadas.
Lección maxistral	A partir da exposión e a presentación temática de aula, o alumnado formulara as preguntas e suxestións de continuidade.
Debate	Monitorizaranse as intervencións de cada alumna e alumno nos debates grupais de aula.
Prácticas de laboratorio	A persoa alumna, no pequeno grupo de traballo, formulara as súas cuestións, achegas e suxestións.
Seminario	Periódicamente realizaránse titorias en gran grupo para abordar aquelas cuestións de interese xeral formuladas polo alumnado.
Eventos científicos	Cada alumna e cada alumno presentará un diario do evento para seguir as súas aprendizaxes.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Traballo tutelado	Elaboración de diversos traballos de aula de forma tutelada	30	B1 B3 B7 B9 B11	C15 C18 C36	D1 D2 D3 D5 D6 D8 D9 D13 D21
Prácticas de laboratorio	A persoa alumna, no pequeno grupo de traballo, formulara as súas cuestións, achegas e suxestións.	20			
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realización de probas individuais sobre contidos da materia	50	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C15 C16 C17 C18 C36	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22

Outros comentarios sobre a Avaliación

- Para poder acollerse á avaliación continua a través de actividades na aula virtual é preciso asistir á sesión lectivas de aula e de aula-laboratorio nun 80% do tempo presencial, cun aproveitamento idóneo.
- **PERSOAS NON ASISTENTES:** todas aquelas alumnas e alumnos que non acaden o 80% das asistencias deberán realizar as respectivas dúas probas de resposta longa (exames de aspectos teóricos e de aspectos prácticos). Para obter unha avaliación positiva é preciso obter unha cualificación igual ou superior a 5 puntos sobre 10 en cada unha das dúas probas, e a súa nota sera a media arimética d e ámbalas dúas cualificacións.
- Os documentos e arquivos dos traballos e tarefas do curso serán dispostos, en tempo e forma segundo os prazos programados, por cada alumna e cada alumno no seu espazo persoal respectivo na aula virtual do curso en FAITIC, en formatos de código aberto ou de visores libres.
- Para obter unha avaliación contínua positiva é preciso obter a cualificación de aprobado en cada un dos apartados establecidos nas probas de avaliación e observar un comportamento correcto nas sesións presenciais, xa que se valorará como condición imprescindible que o aproveitamento e a participación sexan acomodadas.
- **DATAS DE EXAMES:** consultaranse na páxina web da facultade no apartado de organización académica (**http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames)**
- De non ter superada a materia na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo
- **1ª CONVOCATORIA**:A cualificación final (nota) será obtida, por avaliación continua, mediante a acumulación porcentual de cada unha das cualificacións singulares (notas) dos traballos de aula, das prácticas de laboratorio e das probas presenciais, realizadas ao longo do curso. En todo caso será necesario alcanza unha cualificación mínima de aprobado (5 sobre 10) en cada un dos apartados establecidos de: Traballos de aula, Prácticas de laboratorio e Proba presencial individual.
- **2ª CONVOCATORIA**: gardaranse todas as cualificacións parciais (notas) positivas dos traballos de anual e das prácticas de laboratorio, obtidas pola alumna ou polo alumno durante todo o curso, que ponderadas segundo as porcentaxes anteditos (30% e 20%, respectivamente) serán acumuladas sumativamente nunha cualificación única (nota), a que promediará ao 50 % coa cualificación (nota) de próbalas escrituras presenciais desta convocatoria.
- Se a alumna ou o alumno manifesta expresamente, por escrito na cabeceira da primeira folla de exame desta

segunda convocatoria, o seu desexo de que non sexan tidas en conta estas notas, a súa cualificación final será unicamente a nota derivada da corrección desta proba.

Bibliografía. Fontes de información
Bibliografía Básica
BARRAGÁN, F. e BRODY, C., **Niños, Niñas, Maestras, Maestros. Una propuesta de educación sexual**, 1ª ed., Diadas, 1993
BARRIO, C., **La comprensión infantil de la enfermedad. Un estudio evolutivo**, 1ª ed., Antropos, 1990
COSTA, C. e LÓPEZ, M., **Educación para la salud. Una estrategia para cambiar los estilos de vida**, 1ª ed., Pirámide, 1996
GAVIDIA, V.; YUS, R., ..., **Educación para la salud: la alimentación**, 1ª ed., Graò, 2004
LUCINI, F., **Temas transversales y educación en valores,**, 1ª ed., Anaya, 1994
Bibliografía Complementaria
XUNTA DE GALICIA, **Medrando sans**, 1ª ed., Xunta de Galicia,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade				
Materia	Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade			
Código	P02G110V01302			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua de impartición	Galego Inglés			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Parrilla Latas, Maria Angeles Pilar			
Profesorado	Gutierrez Manjón, Teresa de Jesús Martínez Figueira, María Esther Parrilla Latas, Maria Angeles Pilar			
Correo-e	parrilla@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia Escola Inclusiva e Atención á Diversidade constitue unha asignatura de Formación Básica enmarcada en o 2º curso de o Plan de Estudos de Formación de o Grado de Educación Infantil. Esta asignatura resulta relevante para a formación do futuro docente dado que nela analízanse e desenvólvense tendencias e achegas actuais que permiten un achegamento aos coñecementos básicos da escola para todos, en consideración de distintas situacións de diversidade. Así, a principal aprendizaxe que se pretende suscitar a través desta materia é o relativo á natureza e problemas que afectan á educación cando se enfronta a situacións educativas heteroxéneas en Educación Infantil. Dacordo coa actual situación do sistema educativo precísanse uns profesionais cualificados que, ademáis de dispor dun coñecemento xeral, achega do deseño e planificación do ensino, as características do proceso de ensino-aprendizaxe, etc., é necesario que saiban realizar eses deseños dacordo coa diversidade de alumnado que teñen os centros educativos e as correspondentes aulas. Tamén é preciso que coñezan as diferentes situacións educativas de nenos/as que presentan dificultades de aprendizaxe e atención coa fin de descubrir e dispor medios e metodoloxías adecuadas, capaces de ofrecer as mellores posibilidades de educación e inclusión escolar.			

Competencias	
Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
C30	Participar na elaboración e seguimiento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
C61	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D7	Resolución de problemas
D9	Traballo en equipo
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade

D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Estructurar e promover o aprendizaxe autónomo dos alumnos á luz dos obxectivos e contenidos propios do correspondente nivel educativo, desenvolvendo estratexias que eviten a exclusión e a discriminación.	A2	B11	C19	D1 D2 D9 D12
Respetar as diferencias culturais e personais dos alumnos e demáis membros da comunidad educativa.	A2	B2	C10 C22	D2 D7 D9 D14
Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades e realizar actividades educativas de apoio no marco dunha educación inclusiva.	A2	B3 B11	C21 C23	D9 D12 D13 D16
Experimentar un clima de relación positivo e de respeto que evite a exclusión ou discriminación mediante a construcción de normas de convivencia democrática, afrontando e resolvendo de forma colaborativa situacións problemáticas e conflictos interpersonais de natureza diversa, como modelo de relación que logo poidan aplicar a súa práctica profesional.	A2	B3	C21 C30 C61	D1 D2 D7 D9 D12 D13 D14 D16
Dinamizar có alumnado a construcción participada de reglas de convivencia democrática, e afrontar e resolver de forma colaborativa situacións problemáticas e conflictos interpersonais de natureza diversa.	A2	B3	C10 C22	D2 D7 D9 D17
Adquirir habilidades básicas de deseño e aplicación didáctica adaptada que faciliten a inclusión de estudantes con necesidades específicas de apoio educativo e desenvolver propostas de acción dentro dun enfoque comprensivo da educación diversificada.	A2	B11	C22 C23	D1 D2 D7 D9 D17
Deseñar e desenvolver proxectos educativos e unidades de programación que permitan adaptar o currículo ao contexto sociocultural e as diferentes características do alumnado.	A2	B3	C30	D2 D9
Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites.	A2	B11	C22	D1 D2 D14 D16
Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción entre iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, a traballo cooperativo e o esforzo individual.	A2	B3	C21	D12 D16 D19
Saber informar aos outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestro na atención ás necesidades educativas especiales.	A2	B3	C8 C21	D1 D12 D14

Contidos

Tema	
1.A escola inclusiva: a escola de cada un	- Os procesos de Exclusión e Inclusión no ámbito social -Respostas escolares ante a diversidade -A educación inclusiva : perspectiva internacional
2. Concepto de atención á diversidade	Perspectivas ao redor da atención á Diversidade. Atención Individual vs atención personalizada
3. A atención á diversidade no sistema educativo	A atención á diversidade no sitema educativo: perspectiva histórica A atención á diversidade no sistema educativo: comunidades autónomas A atención á diversidade en Galicia
4. Tratamento e prevención das dificultades de aprendizaxe e da atención	- Dificultades de aprendizaxe ou dificultades de Ensino - Enfoque bio-medico e enfoque social -Resposta educativa ante as dificultades de aprendizaxe
5.Programas e estratexias educativas de atención á diversidade nos centros educativos	- Programas educativos centrados na comunidade -Programas educativos centrados na escola -Programas educativos centrados na aula

6. Diagnóstico e avaliación para a atención a diversidade	- Diferenzas entre avaliación e diagnóstico - A identificación de necesidades educativas - Modelos de asesoramento e apoio.
7. Medidas de atención á diversidade	- Medidas de atención á diversidade xerais - Medidas de atención á diversidade específicas
8. Adaptacións curriculares	- O modelo de adaptación curricular a exame. - Tipos de adaptacións segundo a normativa - O curriculum para todos
9. Integración Escolar	- Da integración escolar á Inclusión

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	26	46
Traballo tutelado	12	20	32
Debate	5	10	15
Seminario	2	2	4
Presentación	10	20	30
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte de o profesor de os contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices de un traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver por o estudante.
Traballo tutelado	Preparación de ensaios sobre a materia que inclúen a procura e recolleita de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción etc.
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse en un tema de os contidos de a materia, en a análise de un caso, en o resultado de un proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente en unha sesión magistral...
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén con o profesorado de a asignatura para asesoramiento/desenvolvemento de actividades de a asignatura e de o proceso de aprendizaxe.
Presentación	O estudante elabora un documento sobre a temática de a materia, investigacion, memoria, ensaio, resumos de lecturas, etc. Inclúe a procura e recolleita de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Realizarase en tutorías individuais e/ou grupales sobre o contido de o traballo.
Lección maxistral	Realizarase en tutorías individuais e/ou grupales sobre os contidos de a materia así como apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e actividades desenvolvidas en a asignatura.
Presentación	Realizarase en titorías individuais e/ou grupais sobre os aspectos máis relevantes da temática abordada.

Avaliación

	Descrición	Cualificación		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Traballo tutelado	Avaliación dos traballos tutelados e as súas evidencias segundo guía didáctica de avaliación deseñada para cada traballo e entregada aos alumnos.	40	A2	B2 B3 B11	C8 C10 C19 C21 C22 C23 C30 C61	D1 D2 D7 D9 D12 D13 D14 D16 D17 D19

Presentación	Traballos de aula nos que o/a estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión da profesora. Pode estar vinculado ao seu desenvolvemento con actividades autónomas do/da estudante.	20	A2	B2 B3 B11	C8 C10 C19 C21 C22 C23 C30 C61	D1 D2 D7 D9 D12 D13 D14 D16 D17 D19
Resolución de problemas e/ou exercicios	Trátase dunha proba escrita que avalía os coñecementos teórico-prácticos da materia. Será unha única proba ao final da materia.	40	A2	B3	C10 C19 C21	D1 D7 D12 D13 D19

Outros comentarios sobre a Avaliación

Criterios para superar a materia:

- Alumnado asistente: enténdese por alumnado asistente ao que asista con regularidad a clases (como mínimo un 80%). Este deberá realizar as tres partes indicadas no apartado de Avaliación e será condición indispensable para superar a materia que se obteña en cada unha delas polo menos un 5.

- Alumnado non asistente: enténdese por alumnado non asistente o que non asista con regularidade ás clases (falta máis dun 80%). Este deberá realizar unha única proba: un exame no que entran todos os contidos da materia incluídos os abordados nos traballos. Será condición indispensable para superar a materia que se obteña polo menos un 5.

Segunda convocatoria:

As competencias non adquiridas en primeira convocatoria, serán avaliadas en segunda (xullo). De non aprobar entón, non se gardarán.

Responde ás mesmas esixencias e probas realizadas na primeira.

Pódense consultar as datas de exames na páxina web da facultade: http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Ainscow, M, **Desarrollo de escuelas Inclusivas. ideas, propuestas y experiencias para mejorar las instituciones escolares.**, 1, Narcea, 2001

Ainscow, M., **Necesidades especiales en el aula. Guía para la formación del profesorado**, 1, Narcea, 2015

Booth, T.; Ainscow, M., **Guía para la educación Inclusiva. Desarrollando el aprendizaje y la participación en los centros escolares.**, https://www.oei.es/historico/publicaciones/guia_ed_inclusiva_2015.pdf, OEI, 2011

Echeita, G., **Educación para la inclusión o educación sin exclusiones.**, 1, Narcea, 2006

Parrilla, A., **Creación y desarrollo de grupos de apoyo entre profesores**, 1, Mensajero, 1996

Solla, C., **Guía de Buenas Prácticas en Educación Inclusiva, Save the Children**, 1, Ministerio de Asuntos Exteriores, 2013

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/P02G110V01304
Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/P02G110V01305

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/P02G110V01102
Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/P02G110V01103
Educación: Organización do centro escolar/P02G110V01203
Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/P02G110V01104

Outros comentarios

Recoméndase:
1) Asistencia continuada a clases. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do

alumnado e para a avaliación, por parte dos/das docentes.
2) Dominio da informática a nivel usuario, o que supón o manexo de aplicacións de carácter xeral (por exemplo, de tratamento de textos, base de datos, programa de presentacións...), do correo electrónico e Internet.
3) Actitude favorable e receptiva para a aprendizaxe.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Educación: Titoría e orientación coa familia				
Materia	Educación: Titoría e orientación coa familia			
Código	P02G110V01303			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Parrilla Latas, Maria Angeles Pilar			
Profesorado	Parrilla Latas, Maria Angeles Pilar			
Correo-e	parrilla@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia Titoria e Orientación coa Familia, está integrada no módulo de Formación Básica. Impartese no 1º cuatrimestre do 2º curso correspondente ao Plan de Estudos de Educación Infantil. Esta materia pretende ser unha ferramenta eficaz, práctica e operativa para o futuro docente, tratando de situar os procesos de orientación e tutoría no quefacer educativo diario así como establecer plans de acción titorial partindo dunha formulación educativa inclusiva e altamente personalizada en colaboración coa familia. Cumpre un papel importante no plan de estudos derivado do seu carácter formativo ao ser considerada esta materia como unha peza básica que aglutina os diferentes actos docentes e trata de contribuír a mellora da calidade do ensino			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no periodo 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
C11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuales e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C14	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
C40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo

D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.	A1		C10 C11 C14	D1 D12 D19
Coñecer e desempeñar a función tutorial e orientadora en relación con a educación familiar en o periodo 0-6 anos e coordinando a acción educativa referida a o seu grupo de alumnos.	A2	B10	C11 C24	D2 D8 D16 D17 D21
Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.	A4	B10	C1 C10	D3 D8 D18
Relacionar a educación co medio e cooperar coas familias e coa comunidade.	A3		C1 C40 C66	D11 D16 D19
Deseñar estratexias de apoio ás familias para evitar problemáticas de desarraigamento e abandono escolar.	A5		C11	D7 D8 D12 D17
Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas.		B10	C10	D11 D12 D17
Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.			C40 C66	D6 D9 D12
Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar con respecto aos cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais, a multiculturalidade e interculturalidade, a discriminación e inclusión social e o desenvolvemento sostenible.	A3		C13	D1 D7 D12 D13
Promover a integración da familia e da comunidade a os programas de educación especial.				D6 D8 D12
Abordar e resolver problemas de disciplina na aula e conflictos na familia promovendo o traballo cooperativo e o traballo e o esforzo individuais.		B4	C32 C60	D1 D7 D8 D9 D11 D15

Contidos

Tema	
1. Orientación e titoría no marco normativo.	1.1. Marco conceptual e relación entre Titoría e Orientación educativa. 1.2. Titor, titoría e orientación na lexislacion española. 1.3. A Orientación en Educación Infantil.
2. A Acción Titorial: organización e planificación.	2.1. Acción Titorial: organización e planificación. 2.1.1. Programación da accción titorial. 2.1.2. Proposta de Plan de acción titorial.
3. Técnicas e instrumentos para a acción titorial e a orientación Educativa.	3.1. A observación 3.2. A entrevista 3.3. O cuestionario 3.4. Análisis de documentos materiais. 3.5. Outras técnicas e intrumentos.

4. Titoría e orientación familiar	4.1. Período de adaptación. 4.2. O titor ante as necesidades específicas de apoio educativo 4.3. Colaboración bidireccional familia-escola

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	13	35	48
Seminario	2	0	2
Traballo tutelado	18	30	48
Traballo tutelado	15	32	47
Cartafol/dossier	1	1	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Cartafol/dossier	Recompilación do traballo do/a estudante co obxectivo de amosar os seus esforzos, progresos e logros nunha área. A recompilación debe incluír contidos elixidos polo alumno/a, os criterios de selección e evidencias de autorreflexión.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Apoio e orientación en traballo tutelado
Traballo tutelado	Apoio, guía e orientación ao traballo desenvolvido polo alumnado

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Avaliación dos traballos realizados e entregados polos alumnos/*as	30	A3	B4 B10	C11 C13	D1 D2 D7 D9 D12 D13 D16 D17
Traballo tutelado	Avaliación dos exercicios e proxectos realizados baixo a supervisión da profesora	40	A2 A4 A5	B4	C11 C13 C60 C66	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D16 D17 D21

Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba de exame acerca dos contidos abordados o longo do curso	30	A1	C1 C11 C14 C24 C66	D1 D7 D13

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación que se propón é unha avaliación multicriterio, é dicir, unha avaliación que admite propostas de valoración en todas as actividades que levan a cabo (coñecementos teóricos, prácticos, traballos, exame,) permitindo unha avaliación que supoña unha valoración integral do alumno/a.

Criterios para superar a materia:
Alumnado asistente: enténdese por alumnado asistente aquel que asiste con regularidade ás clases (minimo un 80%). Este deberá participar nas modalidades indicadas no apartado de Avaliación e será condición indispensable para superar a materia obter en cada unha delas como mínimo a metade da puntuación.
Alumnado non asistente: enténdese por alumnado non asistente aquel que non asiste con regularidade ás clases (falta máis dun 80%). Este deberá realizar un exame no que entran todos os contidos da materia, incluídos os abordados nos traballos prácticos. Será condición indispensable para superar a materia obter como mínimo 5 puntos.
Segunda convocatoria: As competencias non adquiridas na primeira convocatoria serán avaliadas na segunda (xullo). De non superar esta última convocatoria non se gardarán as puntuacións obtidas. Responde ás mesmas esixencias e probas realizadas na primeira convocatoria.
Datas de exames:
Consultar http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-o/web/index.php/grado-educacion-infantil/horarios

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Cury, A., **Padres brillantes, maestros fascinantes. No hay jóvenes difíciles sino una educación inadecuada.**, Planeta, 2013

Martín, X. e outros, **Tutoría. Técnicas, recursos y actividades.**, Alianza Editorial, 2008

Parejo, J.L., Pinto, J.M, **La orientación y tutoría escolar con familias: teoría y práctica. Modelos, áreas, estrategias y recursos**, Wolters Kluwer, 2015

Cano González, R. (coord.), **Orientación y tutoría con el alumnado y las familias**, Biblioteca Nueva, 2013

Informe de Investigación del Ministerio de Trabajo y Asuntos sociales y Universidad de Oviedo, **Estrategias para prevenir y afrontar conflictos en las relaciones familiares (padres e hijos)**, OBSERVATORIO DE LA INFANCIA, colección Observatorio de la Infancia, Nº 3, 2006

Martínez González, R., **Programa Guía para el desarrollo de competencias emocionales, educativas y parentales.**, Ministerio de Sanidad y Política Social Secretaría General De Política Social, Secretaría General Técnica Catálogo de Publicacio, 2009

Bibliografía Complementaria

ALCAZAR, J.A., **HIJOS, TUTORES Y PADRES**, 3ª - EDICIONES PALABRA. ITERALIA S.A. Madrid, EDICIONES PALABRA. ITERALIA S.A., 2003

PORTALES EDUCATIVOS, **EDU.XUNTA.ES y otros**,

VV. AA., **LA ATENCIÓN FAMILIAR DESDE LOS ORIENTADORE4S ESCOLARES: TEORÍAS, MÉTODOS Y HABILIDADES**, CEP. Madrid, CEP, 2008

MÉNDEZ, H., **EL ROL DEL TUTOR COMO PUENTE ENTRE LA FAMILIA Y LA ESCUELA**, MAGISTERIO DEL RIO DE LA PLATA. Buenos Aires, MAGISTERIO DEL RIO DE LA PLATA., 2007

CATARSI, E., **PEDAGOGÍA DE LA FAMILIA**, IN-FAN-CIA - OCTAEDRO, 2008

Méndez Zaballos, L. e Ruiz, J.M., **La tutoría en Educación Infantil**, Wolters Kluwer, 2008

Alvarez González, M. y Bisquerra Alzina, R. (Coords), **Orientación Educativa. Modelos, ÁREAS, ESTRATEGIAS Y RECURSOS.**, Wolters Kluwer, 2012

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Organización do centro escolar/P02G110V01203

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/P02G110V01102

Outros comentarios

É convinte certo dominio da ofimática en canto/relación o manexo de aplicacións de carácter xeral (tratamento de textos, internet, programa de presentación, ...). Por outra banda os estudantes tamén deben ter coñecementos mínimos do uso da

biblioteca (saber realizar búsquedas de información bibliográfica, bases de datos, etc.).

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá				
Materia	Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá			
Código	P02G110V01304			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Insua Meiras, Francisco			
Profesorado	Insua Meiras, Francisco			
Correo-e	finsua@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia inclúe competencias básicas para o futuro exercicio profesional do/a Mestre/a de Educación Infantil e competencias máis instrumentais, especialmente relacionadas coa detección, prevención e intervención temperá en dificultades de aprendizaxe e trastornos do desenvolvemento.			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
C3	Coñecer os fundamentos de atención temprana.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
D7	Resolución de problemas
D9	Traballo en equipo
D15	Aprendizaxe autónoma

Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.	A1 A2 A4	B6	C4	D7
Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantil. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia	A2	B8	C3 C4	D15
Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	A1 A2	B11	C8	D7

Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias	A1 A2 A4	B10	C8	D7
Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no alumnado	A2	B11	C3	D9 D15

Contidos	
Tema	
Marcos teórico-conceptuais da intervención temperá	1. Historia da atención temperá 2. Conceptualización da atención temperá 3. A natureza do desenvolvemento humano 4. Determinantes do desenvolvemento
Ámbitos da intervención temperá	1. Discapacidades sensoriais (visual e auditiva) 2. Discapacidade motórica 3. Discapacidade intelectual 4. Trastornos xeralizados do desenvolvemento 5. Outras patolozías.
Procedimentos de avaliación psicoeducativa no ámbito da intervención temperá	1.Exploración do recén nacido 2.Escalas de observación para os diferentes trastornos.
Procedimentos de intervención temperá baseados en procesos cognitivos	1. Prevención.Factores de risco neonatal 2. Intervención na familia 3. Intervención específica nas diferentes patolozías.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	25	0	25
Traballo tutelado	8	6	14
Resolución de problemas	7	25	32
Estudo de casos	12	45	57
Exame de preguntas obxectivas	2	20	22
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo e discusión guiada sobre os devanditos contidos
Traballo tutelado	Resolución de tarefas dirixidas e propostas polo profesor/a acerca dos contidos da materia para profundar coñecementos ou aclarar conceptos básicos
Resolución de problemas	Resposta eficaz a situacións problema expostas en relación ao desenvolvemento e intervención temperá en base a distintas metodoloxías e sistemas de actuación educativa
Estudo de casos	Identificación e descrición das características cognitivas e educativas de diferentes casos de trastornos do desenvolvemento e dificultades de aprendizaxe para deseñar actuacións preventivas e de intervención

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Estudo de casos	Nas sesións dos grupos C analizaranse casos e pautas para a detección
Resolución de problemas	En equipo realizarán a detección de trastornos e proporán as indicacións pertinentes para a intervención.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación		Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Traballo tutelado	Resolución de tarefas dirixidas e propostas polo profesor/a acerca dos contidos da materia para profundar coñecementos ou aclarar conceptos básicos	10	A1	B6 B8 B10 B11	D7 D15
Resolución de problemas	Resposta eficaz a situacións problema expostas en relación ao desenvolvemento e intervención temperá en base a distintas metodoloxías e sistemas de actuación educativa	15	A1 A2 A4	B6 B8 B10 B11	D7 D15

Estudo de casos	Identificación e descrición das características cognitivas e educativas de diferentes casos de trastornos do desenvolvemento e dificultades de aprendizaxe para deseñar actuacións preventivas e de intervención.	25	A1 A2	B6 B8 B10 B11		D7 D15
Exame de preguntas obxectivas	Resolución de preguntas tipo test de opción múltiple	50	A1 A2 A4	B6 B8 B10 B11	C3 C4 C8	D7 D9 D15

Outros comentarios sobre a Avaliación

O sistema de avaliación descrito aplícase a estudantes que sigan a modalidade de avaliación continua, é dicir, que asistan ao 80% das sesións da materia. Os estudantes de modalidade non asistentes (non asisten ao 80% de sesións da materia) realizarán un exame teórico práctico acerca dos contidos da materia, nas datas oficiais establecidas. Tamén deberán entregar un informe de Prácticas (observación dun caso a elixir entre os propostos ao comezo do curso). O contido da materia e as propostas de casos consultaranse na FAITIC

As data de exames poden consultarse na web da facultade no apartado de Organización Académica (http://fcced.uvigo.es).

D*e non ter superada a materia na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo*

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ARANDA, R (coord.), **Atención Temprana en educación Infantil**, 1ª ed., Wolters Kluwer, 2008

BUCETA CANCELA, M.J., **Manual de Atención Temprana**, 1ª ed., Síntesis, 2011

López Cassá, E. (coord.), **Educación emocional. Programa para 3-6 años**, 5ª ed., Wolters Kluwer, 2010

PERPIÑÁN, S., **Atención Temprana y Familia**, 1ª ed., Narcea, 2009

VIDAL LUCENA, M. (coord.), **Estimulación temprana de 0 a 6 años(I)**, 1ª ed., CEPE, 2007

VIDAL LUCENA, M. (coord.), **Estimulación temprana de 0 a 6 años (II)**, 1ª ed., CEPE, 2008

Bibliografía Complementaria

ALABART SALUDES, M.A., **Educación emocional y familia**, 1ª ed., Graó, 2016

ALONSO, J.R.; ALONSO, I., **¿Elcerebro nace o se hace?**, 1ª ed., EMSE EDAPP S.L., 2018

GARCÍA SÁNCHEZ, I.(coord.), **Intervención Psicopedagógica en los trastornos del desarrollo**, 6ª ed., Pirámide, 2009

MILLA, M. J; MULAS, F. (Coords.), **Atención Temprana**, 1ª ed., Promolibro, 2005

ORÓN SEMPER,J.V., **Neuropsicología de las emociones**, 1ªed., PIRÁMIDE, 2019

PALACIOS, J.; MARCHESI, A.; COLL, C. □comp.-, **Desarrollo Psicológico y Educación (tomos I, II,III).**, 1ª ed.renovada, Alianza, 2001

PALOU VICENS, S., **Sentir y crecer. El crecimiento emocional en la infancia**, 4ª reimpresión, GRAÓ, 2010

PAPALIA, D.E., WENDKOS, S, DUSKIN,R., **Desarrollo humano**, 9ª ed., McGraw Hill, 2005

PEÑAFIEL PUERTO, et al, **El niño en desarrollo**, 1ª ed., Ediciones del Laberinto, 2001

Sanchidrián,c; Ruiz, J. (coords.), **Historia y perspectiva actual de la educación infantil**, 1ª ed., Graó, 2010

SECADAS MARCOS, F., **El primer año de la vida del niño**, 1ª ed., CEPE, 2008

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/P02G110V01305

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/P02G110V01205
Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/P02G110V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil				
Materia	Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil			
Código	P02G110V01305			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Diéguez Ruibal, José Luis			
Profesorado	Diéguez Ruibal, José Luis			
Correo-e	ruibaljl@edu.xunta.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia céntrase principalmente na prevención das dificultades de lectoescritura e cálculo na etapa de educación infantil e como intervir nas mesmas unha vez detectadas en cursos superiores.			

Competencias	
Código	
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
C7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
C16	Identificar trastornos no soño, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.
C18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D7	Resolución de problemas

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas, problemas de percepción visual, auditiva e atención	B1 B2 B3 B4 B8 B10	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7
Identificar e planificar a resolucion de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos tipos de aprendizaxe	B1 B2 B3 B4 B8 B10	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7
Aplicar os coñecementos adquiridos para favorecer a aprendizaxe e o desarrollo en contextos diversos e plurais	B1 B2 B3 B4 B8 B10	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7

Contidos

Tema	
1. Sistemas de optimización dos procesos de aprendizaxe e desenvolvemento infantil. As dificultades de aprendizaxe	Dificultades de aprendizaxe: concepto de dificultades de aprendizaxe. Evolución do concepto clasificación das dificultades de aprendizaxe. Modelos teóricos explicativos das dificultades de aprendizaxe
2. Intervención mediada baseada nos procesos cognitivos	Avaliación das dificultades de aprendizaxe; recollida de información, aplicación de probas, elaboración conclusións
3. Implementación de programas para a mellora da aprendizaxe infantil	Programas de mellora dos procesos cognitivos Programas de mellora das habilidades perceptivas Programa de mellora da atención Programa de mellora das habilidades socio-afectivas Programas de reforzos das aprendizaxes básicas

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2.5	0	2.5
Traballo tutelado	11	11	22
Traballo tutelado	7	17	24
Lección maxistral	25	69.5	94.5
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Práctica de laboratorio	2	0	2
Cartafol/dossier	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Explicación do programa da materia, os núcleos de contidos, as competencias que se espera que sexan alcanzadas, o sistema de traballo e de avaliación da materia
Traballo tutelado	Serán realizados baixo a supervisión do profesor ou profesora, serán repartidos por grupos . Ao finalizar cada traballo, o grupo que o realizou explicarao brevemente ao resto dos grupos. A elaboración do traballo será supervisada en todo momento polo profesor ou profesora, ben directamente na aula, mediante titoría ou por medios informáticos

Traballo tutelado	A alumna ou o alumno, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do alumnado que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Lección maxistral	Explicación de cada un dos núcleos temáticos dos contidos da materia. O profesor ou a profesora dedicará estas sesións a expor e explicar os contidos da materia. Todo o material que se utilice será entregado ao alumnado. Así mesmo entregáranse os temas referidos aos contidos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	As alumnas e os alumnos disporán de titorías individualizadas a quen o solicite. Tamén disporán de titorías en pequeno grupo. Poden realizar consultas mediante o teléfono e o correo electrónico coa profesora ou o profesor.
Traballo tutelado	As alumnas e os alumnos disporán de titorías individualizadas a quen o solicite. Tamén disporán de titorías en pequeno grupo. Poden realizar consultas mediante o teléfono e o correo electrónico coa profesora ou o profesor.
Probas	**Descrición**
Resolución de problemas e/ou exercicios	As alumnas e os alumnos disporán de titorías individualizadas a quen o solicite. Tamén disporán de titorías en pequeno grupo. Poden realizar consultas mediante o teléfono e o correo electrónico coa profesora ou o profesor.
Práctica de laboratorio	As alumnas e os alumnos disporán de titorías individualizadas a quen o solicite. Tamén disporán de titorías en pequeno grupo. Poden realizar consultas mediante o teléfono e o correo electrónico coa profesora ou o profesor.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). O alumnado selecciona unha resposta entre un número limitado de posibilidades..	40	B1 B8	C7 C8 C9 C16	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Deste xeito, a alumna ou o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu. A aplicación desta técnica pode ser presencial ou non presencial. Pódense empregar diferentes ferramentas para aplicar esta técnica como, por exemplo, chat, correo, foro, audioconferencia, videoconferencia, etc.	15	B2 B10	C7 C8 C9 C16 C18 C19 C60	D1 D2 D7
Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividade presentada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	40	B1 B2 B3 B4	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7
Cartafol/dossier	compilación de información sobre os traballos realizados durante o seu período de formación	5	B8	C7 C8 C9 C16 C17 C18	D1 D2 D7

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para poder superar a materia é necesario ter unha nota mínima de 5 tanto no exame como nos traballos.

O alumnado non asistente terá que realizar o exame tipo test e un exame dos traballos de aula. Terá que entregar todos os traballos de aula.

As actividades non superadas durante o cuadrimestre poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo, manténdose as

puntuacións previamente conseguidas.

De non ter superada a materia na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.
As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade na ligazón correspondente
http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

González Valenzuela, MJ., **Prevención de las dificultades de aprendizaje.**, Pirámide, 2012

Garcia Sanchez, JN, **Dificultades de aprendizaje e intervención psicopedagogica.**, Pirámide, 2014

Fiuza, M.J. y Fernández, M.P., **Dificultades de Aprendizaje y trastornos del desarrollo**, Pirámide, 2013

Vallés, A., **Dificultades de Aprendizaje e Intervención Psicopedagógica.. Vol I,II**, Promolibro, 1998

Bibliografía Complementaria

Garcia Vidal, J y González Manjón,D, **Dificultades de Aprendizaje e Intervención Psicopedagógica.. Vol I,II**, EOS, 2000

Nicasio, J., **Dificultades de aprendizaje e intervención psicopedagógica**, Ariel, 2001

Miranda.A, Vidal-Abrca.E, Soriano.M,, **Evaluación e intervención psicoeducativa en dificultades de aprendizaje**, Pirámide, 2000

Defior,S, **Las dificultades de aprendizaje: Un enfoque cognitivo**, Aljibe, 2007

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade/P02G110V01302

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta/P02G110V01402

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/P02G110V01205
Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/P02G110V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Antropoloxía: Pensamento e cultura				
Materia	Antropoloxía: Pensamento e cultura			
Código	P02G110V01401			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Caruncho Michinel, María Cristina			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Esta materia é unha introdución ao estudo de toda unha problemática na que estamos inmersas/os polo mero feito de pertencer a esta sociedade. A análise abórdadase desde un enfoque filosófico, é dicir, autoreflexivo, crítico e autocrítico.			

Competencias	
Código	
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuales e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
C38	Coñecer os momentos máis sobresalientes da historia das ciencias e as técnicas e a súa transcendencia.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
D1	Capacidade de análise e síntese
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Razoamento crítico

Resultados de aprendizaxe		
Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe
Comprender a filosofía como saber especifico que se ocupou de problemas que atañen á totalidade		D1
Coñecer e comprender os problemas filosóficos no seu contexto e entender a vinculación destes con outras manifestacións culturales do momento	C37 C38	D13
Coñecer en entender os esquemas de pensamento que estiveron e están presentes na nosa configuración mental.	C13 C37 C38	D1 D13
Coñecer as ideas que forxan o noso presente en contextos multiculturais.	C13	D13
Capacidade para organizar coherentemente ideas e argumentos.	C44	D1 D13
Capacidade para analizar, valorar e discutir argumentos alleos.		D1 D11 D13
Captar a implicación da filosofía no desenvolvemento histórico das ideas e dos cambios culturais.	C37	D13

Contidos	
Tema	
1.- A filosofía nun mundo global	1.1.- Aproximación aos conceptos de cultura, sociedade e pensamento. 1.2.- Cultura vs. Civilización 1.3.- A filosofía como capacidade de repensar o mundo.
2.- A modernidade como unha forma de civilización	2.1.- A era da Razón: teorías sociais e políticas da modernidade. 2.2.- A axenda oculta da modernidade.
3.- As filosofías do Século XX	3.1.- Principais correntes de pensamento do século XX-XXI.
4.- Retos da posmodernidade	3.1.- Globalización, diversdiade cultural e pensamentos alternativos.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais

Actividades introdutorias	2	0	2
Seminario	15	22	37
Seminario	8	0	8
Traballo tutelado	0	40	40
Lección maxistral	24.5	5.5	30
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	30	33

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Introdución á materia e explicación das actividades que se van desenvolver durante o cuadrimestre.
Seminario	Presentación e debate dun tema de actualidade a partir da análise dun documento escrito ou gráfico.
Seminario	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento-desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballo tutelado	Realización dun traballo de introdución á investigación relacionado coa temática da materia; exposición por parte do alumnado ante o profesorado e ou grupo de estudantes do resultado do traballo.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos temas do programa

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Seguimento por parte do profesorado dos traballos obrigatorios que se han de realizar para superar a materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Seminario	Presentación e debate dun tema	15 Para hacer media es preciso obtener en esta prueba por lo menos el 50 por 100	C37 C44	D1 D13
Traballo tutelado	Avaliación do proceso, resultados e presentación dun traballo de iniciación á investigación.	35 Para hacer media es preciso obtener en esta prueba por lo menos el 50 por 100	C37 C44	D1 D13
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame sobre o temario da materia.	50 Para hacer media es preciso obtener en esta prueba por lo menos el 50 por 100	C37 C44	D1 D13

Outros comentarios sobre a Avaliación

PRIMEIRA CONVOCATORIA: O alumnado presencial e o non presencial ten que alcanzar o 50% en cada unha das probas para superar a materia. SEGUNDA CONVOCATORIA: De non superar a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo. ALUMNADO NON PRESENCIAL: O alumnado que non poda asistir á clase regularmente, non poda seguir a avaliación continuada nin asistir a titorización dos traballos, realizará as seguintes probas: 1.- Unha proba de contidos teóricos (ata 5 puntos, 50%). 2.- Un traballo, a determinar polo profesor/a (ata 3 puntos, 30%). 3.- O resumo de dous libros, a determinar polo/a profesor/a responsable da materia (ata 2 puntos 20%). Para aprobar é preciso alcanzar o 50% da puntuación en cada unha das 3 probas. As datas oficais de exame poden consultarse na páxina web da Facultade, no apartado de organización académica, espazo "datas de exames".

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Ayesterán, Ignacio et al., **La filosofía en un mundo global**, 1ª, Anthropos, 2008

Giner, Salvador, **Historia del pensamiento social**, 13ª, Ariel, 2013

Mosterín, Jesús, **Filosofía de la Cultura**, 2ª, Alianza, 1994

Valcarcel, Amelia, **Feminismo en un mundo global**, 1ª, Cátedra, 2008

Bibliografía Complementaria

Benhabib, Seyla, **Las reivindicaciones de la cultura: igualdad y diversidad en la era global**, Katz, 2006

Cabedo, Salvador, **Filosofía y cultura de la tolerancia**, 1ª, Universitat Jaume I, 2006

Cobo, Rosa, **Fundamentos del patriarcado moderno: Jena Jaques Rousseau**, 1ª, Cátedra, 1995
Freud, Sigmund, **El malestar en la cultura**, Alianza, 1991
Haraway, Donna, **El patriarcado del osito Teddy**, 1ª, A. C. San Soleil, 2015
Kant, Inmanuel, **Antropología**, Alianza, 1991
Lorente, Miguel, **Tu haz la comida que yo cuelgo los cuadros: trampas y tramposos en la cultura de la desigualdad**, 1ª, Crítica, 2014
Sendon de Leon, Victoria, **Mujeres en la era global: contra un patriarcado neoliberal**, 1ª, Icaria, 2003
Sobrevilla, David, **Filosofía de la cultura**, 1ª, Trotta, 1998

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta				
Materia	Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta			
Código	P02G110V01402			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Ares Ferreirós, Martina			
Profesorado	Ares Ferreirós, Martina Diéguez Ruibal, José Luis			
Correo-e	martina.ares.ferreiros@gmail.com			
Web				
Descrición xeral	Trátase dunha materia de carácter básico situada no segundo curso do grao de educación infantil. Ten como finalidade familiarizar o alumnado de Maxisterio con aqueles trastornos do desenvolvemento e da conduta que poidan aparecer na etapa escolar impedindo un normal desenvolvemento físico, psíquico e intelectual. Estes coñecementos permitirán que o mestre coñeza os métodos e protocolos pertinenetes para axudar o alumnado con estes trastornos e deste xeito minimizar os efectos que permitan ó alumnado adquirir os coñecementos establecidos para a súa idade.			

Competencias	
Código	
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuales e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.
C16	Identificar trastornos no soño, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C20	Valorar a importancia da estabilidade e a regularidad na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral dos estudantes.

C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
C59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C61	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D14	Compromiso ético
D16	Adaptación a novas situacións
D21	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Previr e tratar estas desordes dende a infancia para favorecer o seu desenvolvemento integral	B1 B2 B3 B4 B8 B9 B10 B11	C5 C15 C16 C17 C19 C20 C21 C22 C24 C32 C59 C60	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D14
Coñecer os trastornos da conduta e do desenvolvemento mais comúns na infancia que poidan interferir no desenvolvemento normal do neno	B8	C15 C16	D1 D2 D3
Saber identifcar diferentes dificultades que pode ter o alumno na aula de educación infantil ou durante o seu desenvolvemento	B8 B9	C16 C23 C24 C32	D1 D2 D3 D6
Familiarizarse coas actuacións de carácter educativo que poidan ser útiles para resolver as diferentes dificultades que poidan aparecer durante a educación infantil	B1 B2 B3 B4 B5 B11	C5 C13 C17 C19 C20 C21 C22 C23 C24 C29 C32 C59 C60 C61	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D14 D16 D21

Asesorar a familia de como pode potenciar o desenvolvemento integral do neno e colaborar coa escola	B2 B3 B4 B9 B10 B11	C5 C13 C15 C19 C20 C21 C29 C32	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D14 D16 D21

Contidos	
Tema	
Marcos e concepcións teóricas referentes aos trastornos do desenvolvemento e da conduta na idade infantil	- Paradigmas fundamentais da psicoloxía infantil. - Desenvolvemento psicolóxico normal e anormal. - Factores que inflúen no desenvolvemento. - Clasificacións internacionais.
Identificación dos trastornos do desenvolvemento na etapa infantil	- Trastornos do Espectro Autista (TEA) - Discpacidad Intelectual - Trastornos da comunicación - Déficits sensoriais - Discapacidade motora - Outras alteracións do desenvolvemento
Intervención psicoeductiva nos trastornos do desenvolvemento e da conducta durante a educación infantil	- Elaboración de programas e actividades - Medidas de atención á diversidade recollidas na lexislación vixente - Pautas para as familias e implicacións nas actividades de reforzo
Identificación dos trastornos de conduta e outras alteracións na etapa infantil	- Trastorno por déficit de atención con hiperactividade (TDAH) - Negativismo desafiente e condutas disociais - Acoso escolar - Trastornos do sono - Trastornos da alimentación - Trastornos psicomotores - A timidez na infancia - Outros

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentación	15	0	15
Lección maxistral	10	0	10
Traballo tutelado	17	25	42
Actividades introdutorias	2	0	2
Estudo de casos	7	26	33
Exame de preguntas obxectivas	2	15	17
Informe de prácticas	1	5	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Presentación	Exposición por grupos e seguidamente por escrito ó docente dos resultados de tres alumnos de Educación primaria empregando probas adaptadas a este alumnado co obxecto de detectar o nivel de desenvolvemento evolutivo no ámbito cognitivo, emocional e social e actuar en consecuencia.
Lección maxistral	Estas clases son principalmente as do grupo A, nas que o profesor vai expondo a materia, a través de presentacións, preguntas,...
Traballo tutelado	A cada grupo de alumnos presentaráselle unha necesidade educativa do alumnado de educación infantil, a partir da mesma buscará actividades para desenvolver na aula, co fin de favorecer o desenvolvemento integral do alumnado así como as pautas necesarias para asesora á familia.
Actividades introdutorias	Actividades dirixidas a: -presentación da materia -toma de contacto cos estudiantes -recoller información sobre coñecementos e motivacións do estudantado.
Estudo de casos	Análise dun caso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnóstico e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	O profesor está á disposición do alumnado para resolver calquera dúbida, dar as orientacións necesarias para adquirir as competencias da materia, tanto nun horario establecido para titorías, a través do correo electrónico ou a través doutras TIC, previamente acordadas co alumnado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Presentación	Exposición por grupos e por escrito ó docente dos resultados da avaliación de tres alumnos/as de educación primaria, utilizando probas adaptadas a este alumnado co obxecto de detectar o nvel de desenvolvemento evolutivo no ámbito cognitivo, emocional e social e actuar en consecuencia.	30	D1 D2 D7 D11 D14 D16
Traballo tutelado	Avaliación de actividades desenvolvidas polo estudante na aula tales como: exposicións, análise de casos, debates, etc. sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto, etc. pódese levar a cabo de xeito individual ou grupal	10	
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas mediante preguntas tipo test ou de resposta curta.	30	D1 D2 D7 D16
Informe de prácticas	Deseño, desenvolvemento, creatividade, dificultade, compromiso, perfección na elaboración dos traballos e na resolución dos casos prácticos	30	D1 D2 D7 D9 D11 D14 D16

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para optar á avaliación continua esíxese a asistencia regular de, polo menos o 80% das sesións de clase, traballos tutelados e titorías de grupos.

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da calificación de cada apartado.

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas de avaliación poderán recuperalas nas datas oficiais correspondentes á segunda oportunidade, no mes de xullo.

No caso de que algún estudante non poida seguir a avaliación continua e os traballos en grupo titorizados polos docentes realizará unha proba de contidos teóricos que suporá o 80% da nota ademais de dous traballos teórico-prácticos ao que corresponderá o 20% (10% por cada un dos traballos), correspondentes á cualificación final. Para superar a materia será preciso que os estudantes obteñan en cada unha das partes (teórica e práctica) un 50% da cualificación total das mesmas.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade no apartado de exames: http://fcced.uvigo.es/es/docencia/examenes

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

DSM V, **Diagnostic and Statistical Manual of Mental DisorderS**, APA, 2014

Legislaciión educativa de atención a la diversidad,

Buendía, J, **Psicopatología en niños y Adolescentes. Desarrollos Actuales**, Pirámide, 2004

Diéguez, J.L. y Novoa, M.I., **Cine e Saúde. SuperBrother**, Concello Ourense, 2014

Diéguez, J.L. y Novoa, M.I., **CINE E SAÚDE. Vida y Color**, Concello de Ourense, 2004

Armas, M., **Prevención e Intervención ante problemas de conducta.**, Gráfica, 2011

Bibliografía Complementaria

Jiménez, M., **Psicopatología infantil**, Aljibe., 1997

Rodríguez Sacristán, S, **Psicopatoligía Infantil Básica**, Pirámide, 2002

Rodríguez, A., **Un currículo para Adaptaciones Múltiples**, EOS, 2015

Vallés, A., **Alumnos con Inatención, Impulsividad e Hiperactividad**, EOS, 2006

Caballo, V.E. e Simon, M.A, **Manual de Psicología Clínica infantil y del adolescente**, Pirámide, 2005

Giménez-Dasi, M. y Mariscal, S, **Psicología del Desarrollo. Desde el nacimiento a la primera infancia.**, McGraw Hill, 2008

González, R., **Psicopatología del niño y del adoescesnte.**, Pirámide, 2003

Labrador, J, **Manual de Técnicas de Modificación y Terapia de Conducta.**, Pirámide, 2004

Pérez Álvarez, M, **Guía de Tratamientos Psicológicos Eficaces Tomo III. Infancia y Adolescencia.**, Pirámide, 2003

Guía de Tratamientos Psicológicos Eficaces Tomo III. Infancia y Adolescencia., **Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares.**, Pirámide, 2004

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/P02G110V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/P02G110V01104

Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/P02G110V01304

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/P02G110V01305

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/P02G110V01305

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Aprendizaxe das ciencias da natureza				
Materia	Aprendizaxe das ciencias da natureza			
Código	P02G110V01403			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Álvarez Lires, María Mercedes			
Profesorado	Álvarez Lires, María Mercedes Serrallé Marzoa, José Francisco			
Correo-e	lires@uvigo.es			
Web	http://lires@uvigo.es			
Descrición xeral	A Lei Orgánica de Educación (LOE) establece unha área de coñecemento denominada Coñecemento do contorno e interacción co mundo, na Educación Infantil, e presenta o currículo correspondente cun enfoque globalizado de cara a un primeiro achegamento do alumnado ao desenvolvemento das competencias básicas. Non obstante, o necesario afondamento en niveis de formación superiores fai que, por exemplo, no nivel universitario, a materia Coñecemento do Medio Natural, Social e Cultural sexa obxecto de investigación e docencia por parte de profesorado especialista. A práctica docente universitaria e as liñas de investigación didáctica, neste campo, deben contemplar metodoloxías e construcións conceptuais, procedementais e actitudinais, sempre en interacción, relativas a problemas globais de actualidade tales como os referidos ao medio ambiente e ao desenvolvemento sostible e co horizonte do desenvolvemento das competencias básicas. Deste modo, partindo das metodoloxías propias da didáctica das ciencias, pódense utilizar os enfoques C-T-S, os da construción do coñecemento arredor de problemas globais, os de alfabetización científica e técnica da cidadanía, ou os da Educación en Ciencia Global, que deben incluír a introdución da transversalidade, prestando especial atención á igualdade entre homes e mulleres, dentro dun modelo integrador. No presente curso continuarase coa experimentación do Proxecto de Innovación: "DESEÑO E IMPLANTACIÓN DE PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN EN GRAOS E POSGRAOS A TRAVÉS DA PLATAFORMA TEMA: CUESTIONARIOS KPSI, RÚBRICAS E MAPAS CONCEPTUAIS EN FORMATO DIXITAL" (Pendente de Resolución Reitoral), consistente en: Neste marco proponse o deseño e implantación de procedementos que inciden no proceso de aprendizaxe (avaliación formativa e formadora, na que o alumnado é corresponsable) a través dos seguintes instrumentos: Cuestionarios ou formularios Knowledge and Prior Study Inventory (KPSI), Rúbricas ou matrices de valoración e Mapas Conceptuais. Todos eles están inseridos na combinación entre o traballo cooperativo e o individual, pois se ben os procesos de aprendizaxe teñen lugar socialmente, a aprendizaxe é individual. No caso dos Mapas Conceptuais tamén se utilizan como probas de execución ou realización.			

Competencias	
Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia

B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Capacidade para analizar criticamente a fundamentación, lexislación, obxectivos, metodoloxía e avaliación da área de Coñecemento do entorno e interacción co mundo na Educación Infantil desde un enfoque globalizador.	A3	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	D1 D6 D8 D10 D13 D14

Capacidade para comprender a complexidade dos procesos educativos das ciencias experimentais na E. Infantil partindo das experiencias previas do alumnado desta etapa educativa.	A3	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	D2 D7 D8 D9 D13 D16 D17
Capacidade para comprender a construción do coñecemento científico e da ciencia escolar.	A3	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	D1 D6 D7 D13 D14 D15 D22
Capacidade para relacionar fundamentación, obxectivos, metodoloxía e avaliación das aprendizaxes do ensino das ciencias na Educación Infantil desde un enfoque globalizado.	A2	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	D1 D2 D7 D8 D13 D15
Capacidade para utilizar e elaborar recursos didácticos en soporte papel e dixital para o ensino das ciencias na Educación Infantil.	A4	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D17 D18 D19 D20 D21 D22

Capacidade para realizar actividades experimentais na aula-laboratorio e na contorna.	A2	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D13 D14 D16 D17 D18 D20 D21 D22
Capacidade para utilizar a Internet e os medios de comunicación social (prensa impresa, dixital e TV) como fontes de recursos multimedia e deseñar actividades de aula - laboratorio.	A4	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	D1 D2 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D20 D21 D22

Contidos

Tema	
A didáctica das ciencias experimentais para o futuro profesorado de educación infantil.	O dispositivo didáctico para o ensino das ciencias experimentais na educación infantil. Análise de modelos de ensino-aprendizaxe das Ciencias da Natureza e de propostas didácticas. A ciencia escolar.
Fundamentación, obxectivos, metodoloxía, contidos e avaliación da área de coñecemento do contorno na educación infantil.	Estudo crítico do currículo de educación infantil para a área de coñecemento do contorno do decreto de ensinanzas da comunidade autónoma de Galicia.
Os recursos e deseño de actividade para o ensino do coñecemento do contorno na educación infantil.	Coñecemento e utilización de recursos didácticos para o ensino da área de coñecemento do contorno. Elaboración de propostas didácticas de ciencias na Educación Infantil.
Os contidos de coñecemento do medio natural na educación infantil desde un enfoque globalizador.	Coñecemento das distintas seccións do currículo da educación infantil.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Debate	14	11.9	25.9
Traballo tutelado	5	7.5	12.5
Eventos científicos	10	20	30
Prácticas de laboratorio	7.5	11.25	18.75
Seminario	3	2.25	5.25
Aprendizaxe baseado en proxectos	0	22.6	22.6
Lección maxistral	9	18	27
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	4	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Debate	Debates na aula
Traballo tutelado	Realización de traballos de aula
Eventos científicos	Conferencias e obradoiros
Prácticas de laboratorio	Realización de actividades experimentais
Seminario	Titorías grupais
Aprendizaxe baseado en proxectos	Realización de actividades globalizadas
Lección maxistral	Exposicións do profesorado

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	A partir da exposión e a presentación temática de aula, o alumnado formulará as preguntas e suxestións de continuidade.
Debate	Monitorizaranse as intervencións de cada alumna e alumno nos debates grupais de aula.
Eventos científicos	Cada alumna e cada alumno presentará un diario do evento para seguir as súas aprendizaxes.
Traballo tutelado	Cada aulumna e cada alumno reflictirá na aula virtual o seu diario de aula, que incluirá as súas dúbidas sobre as actividades realizadas.
Prácticas de laboratorio	A persoa alumna, no pequeno grupo de traballo, formulará as súas cuestións, achegas e suxestións.
Seminario	Periodicamente realizaranse titorías en gran grupo para abordar aquelas cuestións de interese xeral formuladas polo alumnado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Traballo tutelado	Realización de traballos de aula	40	A2	B1	D1
			A3	B2	D2
			A4	B3	D3
				B4	D4
				B5	D5
				B7	D6
				B8	D7
				B9	D8
				B10	D9
				B11	D11
				B12	D12
					D13
					D14
					D15
					D16
					D17
					D18
					D19
					D20
					D21
					D22

Prácticas de laboratorio	Realización de prácticas de laboratorio	20	A2 A3 A4	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado realizará individualmente unha proba presencial escrita sobre os contidos desenvolvidos na aula e no laboratorio.	40	A2 A3	B1 B2 B3 B4 B6 B7 B8 B9 B10 B12	D1 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D10 D12 D13 D14 D15 D16 D19 D20 D21 D22

Outros comentarios sobre a Avaliación

- Para poder acollerse á avaliación continua a través de actividades na aula virtual é preciso asistir ás aulas nun 80% do tempo presencial cun aproveitamento axeitado.
- Os documentos e arquivos dos traballos e tarefas do curso serán dispostos, en tempo e forma segundo os prazos progrqamados, por cada alumna e cada alumno no seu espazo persoal respectivo na aula virtual do curso, en formatos de código aberto ou de visores libres.
- **1ª CONVOCATORIA**: Para obter unha avaliación positiva é preciso obter a cualificación de aprobado en cada un dos apartados establecidos nas probas de avaliación e observar un comportamento correcto nas sesións presenciais, xa que se valorará como condición imprescindible que o aproveitamento e a participación sexan axeitadas. A cualificación final será obtida mediante a acumulación porcentual de cada unha das cualificacións singulares.
- De non ter superada a materia as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xuño.
- As datas oficiais dos exames poden consultarse no espazo correspondente da web da facultade http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames.
- **2ª CONVOCATORIA**: Para obter unha avaliación positiva o alumnado poderá optar por acollerse ás mesmas condicións que as establecidas para a 1ª CONVOCATORIA ou pola realización de dúas probas escritas presenciais sobre os contidos desenvolvidos na aula e no laboratorio, respectivamente.
- É preciso obter a cualificación de aprobado en cada un dos apartados establecidos nas probas de avaliación e observar un comportamento correcto nas sesións presenciais, xa que se valorará como condición imprescindible que o aproveitamento e a participación sexan axeitadas. A cualificación final será obtida mediante a acumulación porcentual de cada unha das cualificacións singulares.
- O alumnado que non asista ás aulas deberá realizar un exame teórico e outro práctico nas datas establecidas oficialmente.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ARIAS, A. et al, **O traballo por proxectos en infantil, primaria e secundaria**, 1ª, Consellería de Educación e O.U. Xunta de Galicia., 2009

Ramiro i Roca, E., **La maleta de la ciencia.**, 1ª, Editorial Graó, 2010

VanCleave , Janice, **Química para niños y jóvenes.**, 1ª, LIMUSA WILEY, 2005

Battista Quinto Borghi, **Los talleres en educación infantil. Espacios de crecimiento.**, 1ª, Editorial Graó., 2009

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Coñecemento do medio natural/P02G110V01901

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica/P02G110V01301

Outros comentarios

Ver apartado de avaliación

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Didáctica da lingua e a literatura infantil				
Materia	Didáctica da lingua e a literatura infantil			
Código	P02G110V01404			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Agrelo Costas, María Eulalia			
Profesorado	Agrelo Costas, María Eulalia			
Correo-e	magrelo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia proporcionaralle ao futuro docente coñecementos científicos, estratexias e recursos para favorecer o desenvolvemento da competencia comunicativa do alumnado de Educación Infantil. Ademais adquiriranse as habilidades necesarias para un bo rendemento en lectoescritura e para axudar a descubrir a maxia que esconde un texto literario. Esta materia presta especial atención á capacidade creativa da linguaxe, co fin de promover o gusto pola beleza da palabra e o deleite ante a creación de mundos de ficción.			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
C42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C45	Coñecer a tradición oral e o folklore.
C46	Comprender o paso da oralidad á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.
C47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da lectura e a escritura e o seu ensino.
C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
C50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.

C51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
C67	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos os ensinos descritos.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer os fundamentos lingüísticos, psicolingüísticos, sociolingüísticos e didácticos da aprendizaxe da lingua.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B6 B11	C42 C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50 C51 C67	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19
Coñecer a literatura infantil.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B6 B7 B10 B11	C42 C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50 C51 C67	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19

Falar, leer e escribir correcta e adecuadamente nas linguas da comunidade autónoma.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B6 B7 B11	C42 C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50 C51 C67	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19
Coñecer o currículo escolar das linguas.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B6 B7 B11	C42 C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50 C51 C67	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19
Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B6 B7 B11	C42 C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50 C51 C67	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19
Organizar e planificar estratexias metodolóxicas para o ensino da comunicación oral.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B6 B7 B11	C42 C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50 C51 C67	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19

Ser capaz de identificar o alumnado con problemas de linguaxe oral e escrita, así como orientar os pais e nais.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B6 B7 B11	C42 C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50 C51 C67	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19
Capacidade de relación e de comunicación.	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B4 B5 B11	C42 C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50 C51 C67	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19
Capacidade para traballar en equipo.	A1 A2 A3 A4 A5	B5 B7 B11	C42 C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50 C51 C67	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19
Capacidade de análise e síntese.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B6 B7 B10 B11	C42 C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50 C51 C67	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19

Aprendizaxe autónoma.	A1	B1	C42	D1
	A2	B2	C43	D2
	A3	B3	C44	D3
	A4	B4	C45	D5
	A5	B5	C46	D6
		B6	C47	D7
		B7	C48	D8
		B10	C49	D9
		B11	C50	D11
			C51	D12
			C67	D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
				D19
Desenvolvemento da creatividade.	A1	B3	C42	D1
	A2	B4	C43	D2
	A3	B6	C44	D3
	A4	B7	C45	D5
	A5	B11	C46	D6
			C47	D7
			C48	D8
			C49	D9
			C50	D11
			C51	D12
			C67	D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
				D19

Contidos	
Tema	
1. FACTORES QUE DETERMINAN A ADQUISICIÓN E DESENVOLVEMENTO DA LINGUAXE INFANTIL.	1.-A familia. A escola. Análise da adquisición e desenvolvemento da linguaxe infantil. Etapas.
2. DIDÁCTICA DA COMUNICACIÓN ORAL.	2.-A linguaxe oral. Obxectivos. Situacións educativas para o desenvolvemento da linguaxe. Actividades para favorecer a comprensión e expresión oral. Recursos didácticos para estimular e potenciar a capacidade creativa da linguaxe.
3.DIDÁCTICA DA LECTOESCRITURA.	1.-Lectura e escritura. Obxectivos. Proceso de aprendizaxe da lectura. Proceso de aprendizaxe da escritura. A biblioteca de aula infantil. Habilidades metalingüísticas. Desenvolvemento da conciencia fonolóxica. Actividades e xogos lingüísticos.
4. A TRADICIÓN ORAL E O FOLCLORE E A SÚA DIDÁCTICA.	4.-A literatura infantil de tradición oral e a súa didáctica. A literatura infantil e as nenas e nenos. Valor do foclore como iniciación á literatura. Contidos de folclore. Poesía, xogo e canción. O cancioneiro infantil. Xogo dramático. Propostas didácticas.
5. A LITERATURA INFANTIL E A SÚA DIDÁCTICA.	5.-Poesía infantil e a súa didáctica. Obxectivos. Características e estruturas formais da poesía infantil. Propostas didácticas. O conto e a súa didáctica. Obxectivos. Características dos contos. Xéneros de contos. Cómo contar un conto. Estratexias e pautas para construír e inventar contos. Dramatización. Monicreques e marionetas. Propostas didácticas.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	12	30	42
Presentación	20	45	65
Traballo tutelado	17.5	22.5	40
Actividades introdutorias	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia, bases teóricas e /ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polos estudantes.
Presentación	Presentación e exposición oral na aula por parte do alumnado de propostas educativas, con apoio de material, en grupo, sobre o proceso didáctico dunha poesía, conto ou dramatización.
Traballo tutelado	O alumnado desenvolverá propostas didácticas e experiencias educativas baixo as directrices e supervisión da profesora. O seu desenvolvemento pode estar vinculado a actividades autónomas dos estudantes ou a eventos culturais e efemérides.
Actividades introdutorias	Esta sesión servirá para presentar a materia ao alumnado.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Lección maxistral	En todas as sesións a participación activa do alumnado é imprescindible para fomentar o debate e a reflexión
Presentación	O traballo que se expoña será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición
Traballo tutelado	Durante as sesións a profesora estará á disposición de calquera consulta ou dúbida que se teña a ben realizar

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Presentación	Valorarase o interese e a participación, a aplicación didáctica, a creatividade e a expresión oral: corrección e fluidez.	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B10 B11	C42 C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50 C51 C67	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19
Traballo tutelado	A participación activa e implicación nos traballos de aula serán obxecto de avaliación continua.	20	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B10 B11	C42 C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50 C51 C67	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19

Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas sobre contidos teóricos da materia. Ademais de comprobar o nivel de coñecementos, avaliarase a competencia do alumnado: - Para elaborar un discurso persoal coherente e correcto. - Para establecer relacións entre os conceptos, entre os núcleos temáticos, entre as reflexións teóricas, as aplicacións prácticas etc. - Para demostrar a capacidade de lectura comprensiva (interpretativa e crítica) sobre o que se pregunta. - Para demostrar o dominio da expresión escrita (estruturas sintácticas, precisión léxica, corrección ortográfica etc.)	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B6 B7 B11	C42 C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50 C51 C67	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será requisito imprescindible aprobar (cinco puntos sobre dez) tanto o exame coma a presentación/exposición do proceso didáctico dunha poesía, conto ou dramatización.

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán de novo avaliadas na convocatoria de xullo.

Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR regularmente serán avaliados :

- Proba de resposta longa/de desenvolvemento: 50%

- Traballo escrito individual sobre un tema ou parte dun tema: 50%

As datas oficiais dos exames pódense consultar na páxina web da facultade (http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

COLOMER, T. e outros, **Narrativas literarias en educación infantil y primaria**, 1ª ed., Síntesis, 2018

DÍEZ DE ULZURRUN, A. (coord.), **El aprendizaje de la lectoescritura desde una perspectiva constructivista**, 1ª ed., Graó, 2000

FONS, M. e PALOU SANGRÀ, J., **Didáctica de la lengua y la literatura en Educación Infantil**, 1ª ed., Síntesis, 2016

GUZMÁN, F., NAVARRO, M. e JIMÉNEZ, E., **Escritura y lectura en Educación Infantil. Conceptos, secuencias didácticas y evaluación.**, 1ª ed., Pirámide, 2015

RIPOLL, J. C. e G. AGUADO ALONSO, **Enseñar a leer. Cómo hacer lectores competentes**, 1ª ed., EOS, 2015

SERRANO DÍAZ, N. (ed.), **Innovación docente universitaria en educación infantil**, 1ª ed., Octaedro, 2016

Bibliografía Complementaria

ABELLEIRA BARDANCA, Á e I., **Os fíos de infantil**, 1ª ed., Galaxia, 2017

ARNÁIZ, P., **La lectoescritura en la escuela infantil**, Aljibe, 2001

ARRIAZA MAYAS, J. C., **Cuentos para hablar y aprender**, CEPE, 2007

BADÍA, D., **Juegos de expresión oral y escrita**, Graó, 2009

BARQUÉS I TRENCHS, M., **600 juegos para educación infantil. Actividades para favorecer el aprendizaje de la lectura y la escritura**, CEAC, 2000

BETTELHEIM, B., **Psicoanálisis de los cuentos de hadas**, Crítica, 1986

BIGAS, M. e CORREIG. M., **Didáctica de la lengua en la educación infantil**, Síntesis, 2008

CALERO, A. e outros, **Acceso a la lectura en Educación Infantil**, Praxis, 1999

CERRILLO, P., **Literatura infantil y juvenil y educación literaria**, Cincel, 2007

CERVERA, J., **Cómo practicar la dramatización**, Cincel, 1981

COLOMER, T., **Introdución a la literatura infantil y juvenil actual**, 1ª ed., Síntesis, 2010

GARCÍA PADRINO, J., **Historia de la literatura infantil y juvenil en la España actual (1939-2015)**, 1ª ed., Marcial Pons, 2018

GARCÍA TEIJEIRO, A., **A poesía necesaria**, 1ª ed., Galaxia, 2014

GARRALÓN, A., **Leer y saber. Los libros informativos para niños**, 1ª ed., Tarambana Libros, 2013

GIL C., **¡A jugar con los poemas! Taller de poesía para niños**, CCS, 2003

LLUCH, G., **Cómo seleccionar libros para niños y jóvenes**, 1ª ed., Ediciones Trea, 2010

LLUCH, G. e ROIG RECHOU, B.-A. (coords.), **Para entenderte mellor. As literaturas infantís e xuvenís do marco ibérico. Monográfico de Boletín Galego de Literatura**, Universidade de Santiago, 2005

MONFORT, M. e JUÁREZ, A., **El niño que habla**, CEPE, 2008

RODARI, G., **Gramática da fantasía**, Kalandraka, 2010

ROIG RECHOU, B.-A. (coord.), **Historia da Literatura Infantil e Xuvenil Galega**, Xerais, 2015

ROIG RECHOU, B.-A., LUCAS DOMÍNGUEZ, P. e SOTO LÓPEZ, I. (coords.), **Teatro infantil. Do texto á representación**, Xerais/LIJMI/Afundación, 2007

ROIG RECHOU, B.-A., SOTO LÓPEZ, I. e NEIRA RODRÍGUEZ, M. (coords.), **A poesía infantil no século XXI (2000-2008)**, Xerais/LIJMI/Afundación, 2009

TABERNERO SALA, R. (e.), **El objeto libro en el universo infantil**, 1ª ed., Prensas de la Universidad de Zaragoza, 2019

TEJERINA, J., **Dramatización y teatro infantil**, Siglo XXI, 2004

TREBBI, J. CH., **El arte del pop-up**, 1ª ed., Promopress, 2012

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase asistencia continua ás sesións de teoría e prácticas. A asistencia considérase fundamentalmente para o seguimento da materia por parte do alumnado e para a avaliación, por parte da profesora, do grao de desenvolvemento das capacidades instrumentais e procedementais.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Idioma estranxeiro I: Francés				
Materia	Idioma estranxeiro I: Francés			
Código	P02G110V01405			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Francés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Valcárcel Riveiro, Carlos			
Profesorado	Valcárcel Riveiro, Carlos			
Correo-e	carlos.valcarcel@uvigo.es			
Web	http://https://sites.google.com/view/idiomaestranxeirofr/			
Descrición xeral	O principal obxectivo desta materia é o de reforzar as competencias de nivel A1 do MECR en lingua francesa mediante unha metodoloxía por proxectos.			

Competencias	
Código	
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C6	Coñecer a dimensión pedagógica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuales e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo

C30	Participar na elaboración e seguimiento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
C40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
C41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
C42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C45	Coñecer a tradición oral e o folklore.
C46	Comprender o paso da oralidad á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.
C47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da lectura e a escritura e o seu ensino.
C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
C50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
C51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
C52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
C54	Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.
C55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
C56	Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.
C57	Analizar as linguaxes audiovisuales e as súas implicaciones educativas.
C59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C61	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
C62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
C63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
C64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
C66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe

1. Comprender as ideas principais do discurso falado cando este é claro e normal e se tratan asuntos cotiáns dos ámbitos persoal e educativo.		C22 C29 C43 C44 C46 C48 C49 C52 C57 C60	D1 D3 D4 D7 D9 D11 D13 D17 D20
2. Comprender a idea principal de filmes e de programas de radio ou televisión que tratan temas actuais ou de interese persoal ou profesional, cando a articulación é relativamente lenta e clara.	B7	C29 C41 C48 C49 C52 C57	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D10 D11 D15 D16 D17
3. Comprender textos escritos redactados nunha lingua de uso habitual e cotián ou relacionada co traballo.		C29 C41 C43 C44 C48 C57	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D15 D16 D19
4. Comprender a descrición de acontecementos, sentimentos e desexos en cartas persoais.		C43 C44 C48	D1 D3 D4 D6 D7 D10 D11 D15 D16 D19
5. Saber desenvolverse en case todas as situacións que se lle presentan cando viaxa a onde se fala esa lingua.		C28 C43 C44 C48 C49 C52	D3 D4 D6 D7 D8 D10 D11 D12 D16 D19
6. Poder participar espontaneamente nunha conversa que trate temas cotiáns de interese persoal ou que sexan pertinentes para a vida diaria (por exemplo: familia, afeccións, traballo, viaxes e acontecementos actuais).		C6 C29 C43 C44 C48 C49 C52 C57	D3 D4 D6 D11
7. Poder tratar oralmente en francés, con fluidez e seguridade, temas de interese para alumnos de educación infantil.		C43 C44 C48 C49 C52 C57	D3 D4 D6 D7 D8

8. Saber construír frases de forma sinxela co fin de describir experiencias e feitos, así como os seus soños, esperanzas e ambicións.		C43 C44 C48 C49 C57	D1 D3 D4 D13 D17
9. Poder explicar e xustificar brevemente opinións e proxectos.		C6 C43 C44 C48 C49 C57	D1 D2 D3 D4 D6 D8 D13 D17
10. Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou filme, e poder describir reaccións.		C43 C44 C48 C49 C57	D1 D3 D4 D7 D8 D9 D13 D17
11. Ser capaz de escribir textos sinxelos e ben estruturados sobre temas que son coñecidos ou de interese persoal. Poder escribir cartas persoais que describan experiencias e impresións.		C43 C44 C48 C49 C57	D1 D2 D3 D4 D6 D11 D17
12. Desenvolver estratexias de aprendizaxe autónoma e de traballo cooperativo. Favorecer a análise e a observación dos propios procesos de aprendizaxe co fin de innovar e mellorar o labor docente e as prácticas de aula.	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C5 C6 C8 C13 C21 C22 C28 C29 C30 C40 C41 C42 C45 C46 C47 C49 C50 C51 C52 C54 C55 C56 C57 C59 C60 C61 C62 C63 C64 C65 C66	D1 D8 D9 D15 D17 D18 D20 D21 D22

13. Coñecer formas e medios para continuar e enriquecer a propia formación cultural e lingüística.	B7 B12	C8 C13 C21 C63 C64 C66	D1 D2 D3 D4 D6 D8 D9 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21
14. Desenvolver certas actitudes afectivas desexábeis nun docente de lingua estranxeira como, por exemplo, solidariedade e cooperación cos demais, interese e tolerancia cara ao diferente, seguridade na propia competencia comunicativa, e unha visión da lingua estranxeira como medio de comunicación cultural e non simplemente como unha materia máis.	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C5 C6 C8 C13 C21 C22 C28 C29 C30 C40 C41 C42 C46 C49 C50 C51 C52 C54 C55 C56 C57 C59 C60 C61 C62 C63 C64 C65 C66	D4 D8 D9 D12 D13 D14 D17 D18 D19 D20 D21 D22

Contidos	
Tema	
1. Aspectos lingüísticos: léxico, gramática, semántica, corrección fonética, ortografía, ortoepía.	1. Os niveis de referencia A1 e A2
2. Aspectos sociolingüísticos: os marcadores lingüísticos de relacións sociais, as normas de cortesía, as expresións de sabedoría popular, diferenzas de rexistro.	1. Presentarse aos demais / presentar os demais: aspecto físico, personalidade, contorno familiar e laboral. 2. Falar de si mesmo: expresar gustos e preferencias. 3. Organizar axendas e planificar actividades. 4. Combinar encontros e facer convites.
3. Aspectos discursivos: ordenar oracións en función da secuencia natural, relacións de causa e efecto (ou viceversa), e estruturación do discurso; ordenar o discurso en función de organización temática, coherencia e cohesión.	1. Escribir cartas e correos electrónicos. 2. Ler e redactar pequenos anuncios. 3. Narrar un acontecemento. 4. Contar o argumento dun libro ou dun filme.

4. Estratexias verbais que se utilizan para impedir a incomunicación: solicitude de repetición, paráfrases, uso de palabras xerais, aproximación, aclaración , solicitude de axuda.	1. Facer e atender unha chamada telefónica. 2. Buscar ou explicar o camiño para ir a un lugar
5. Aspectos interculturais: a vida diaria, as relacións persoais, valores, crenzas e actitudes, linguaxe corporal, convencións sociais, comportamentos rituais.	1. Encher formularios. 2. Falar dos hábitos cotiáns: horarios, comidas e actividades. 3. Comprar e vender.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	10	12
Aprendizaxe baseado en proxectos	18	72	90
Resolución de problemas	32	16	48

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Sesión de 1 hora presencial co grupo A (toda a clase) no inicio do curso. Explicaranse os obxectivos e contidos da materia, así como a metodoloxía aplicada e o sistema de avaliación. Tamén se presentarán os recursos e ferramentas de aprendizaxe en liña.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Ao longo do curso, o profesor proporá un mínimo de catro proxectos grupais que deberá realizar cada estudante. As datas de realización e exposición oral dos proxectos serán estabelecidas polo profesor no inicio do curso. O profesor guiará o alumnado para a execución destes proxectos preferentemente nas horas co grupo B e a través do grupo de traballo en liña. O alumnado poderá realizar proxectos voluntarios que o profesor poderá premiar con insignias.
Resolución de problemas	O profesor guiará o alumnado para a execución dos proxectos propondo actividades comunicativas centradas, por un lado, na práctica da expresión e comprensión, e, por outro, no reforzo das competencias en fonética, léxico e gramática. Tamén se proporán actividades de reforzo en internet.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Aprendizaxe baseado en proxectos	A atención personalizada realizarase de diferentes maneiras: 1. Durante o horario de titorías que o profesor detallará na sesión introdutoria do curso. O alumnado deberá fixar unha cita co profesor dentro deste horario e a través do correo electrónico. Nestas titorías o alumnado poderá resolver dúbidas, facer suxestións e reforzar co profesor aspectos prácticos da materia. O profesor non atenderá o alumnado sen cita previa ou fóra do horario estabelecido. 2. A través do grupo de traballo en liña. 3. A través de videoconferencia (previa cita) ou do correo electrónico.
Resolución de problemas	A atención personalizada realizarase de diferentes maneiras: 1. Durante o horario de titorías que o profesor detallará na sesión introdutoria do curso. O alumnado deberá fixar unha cita co profesor dentro deste horario e a través do correo electrónico. Nestas titorías o alumnado poderá resolver dúbidas, facer suxestións e reforzar co profesor aspectos prácticos da materia. O profesor non atenderá o alumnado sen cita previa ou fóra do horario estabelecido. 2. A través do grupo de traballo en liña. 3. A través de videoconferencia (previa cita) ou do correo electrónico.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Aprendizaxe baseado en proxectos	Ao longo do curso o alumnado deberá realizar unha serie de proxectos grupais relacionados cos contidos de lingua francesa da materia. Cada proxecto será presentado oralmente na aula e publicado no portfolio ou blog de aprendizaxe de cada estudante. Os grupos disporán de dez minutos para expor o seu proxecto en lingua francesa e poderán usar os medios técnicos que a facultade pon ao seu dispor. As exposicións serán avaliadas polo profesor segundo unha grade de avaliación cuxos criterios e baremo poderán ser consultados na web na materia. O traballo de cada estudante nun proxecto será avaliado polos seus compañeiros de grupo segundo unha grade de avaliación cuxos criterios e baremo poderán ser consultados na web na materia. A nota de cada estudante nun proxecto será a suma ponderada da cualificación do profesor (75%) e a do seu grupo de traballo (25%). En calquera caso, os grupos serán creados aleatoriamente polo profesor. Para poder ser avaliado na primeira convocatoria, o alumnado deberá realizar todas as tarefas propostas nos prazos fixados na clase polo profesor.	50	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C5 C6 C8 C13 C21 C22 C28 C29 C30 C40 C41 C42 C43 C44 C45 C46 C47 C48 C49 C50 C51 C52 C54 C55 C56 C57 C59 C60 C61 C62 C63 C64 C65 C66	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22
Resolución de problemas	Na data oficial do exame, fixada polo centro, o alumnado deberá realizar unha proba de avaliación das competencias de comprensión oral e escrita (cada unha delas contará un máximo de 2 puntos), así como de expresión escrita. Nas datas negociadas na clase, o alumnado deberá realizar outra proba de expresión oral. As probas de expresión avaliaranse, cada unha delas, de 0 a 3 puntos seguindo unha grella de avaliación cuxos criterios e baremo se fixarán na clase. A suma destas catro probas constituirá o 50% da nota final da materia. Para poder ser avaliado na primeira convocatoria, o alumnado deberá realizar as catro probas.	50		C43 C44 C45 C46 C48 C49	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D10 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19

Outros comentarios sobre a Avaliación

As datas e os prazos das avaliacións estarán expostas desde o inicio do curso na web da materia e na web da facultade.

Logros e traballos voluntarios en primeira convocatoria

O profesor poderá outorgar ao alumnado distincións cun determinado valor sobre a nota final. A lista de distincións, o seu valor na cualificación final e os criterios da súa concesión estarán detallados na páxina web da materia.

O profesor proporalle ao alumnado unha serie de tarefas que poderá realizar voluntariamente para ampliar as súas aprendizaxes e mellorar a cualificación dos proxectos. As instrucións e sistema de avaliación estarán detallados na páxina web da materia. As tarefas ou proxectos voluntarios farán media coas tarefas obrigatorias.

Avaliación non presencial

O alumnado que non puider ou non desexar vir á clase deberá solicitar ao profesor facer a avaliación non presencial ao longo do primeiro mes de aulas. A avaliación non presencial consistirá na realización dun exame escrito sobre o 100% dos

contidos da materia. O exame realizarase na data oficial fixada polo centro e o alumnado deberá realizar unha proba de avaliación das competencias de comprensión oral e escrita (cada unha delas contará un máximo de 2 puntos), así como de expresión escrita. Nese día, o alumnado deberá realizar tamén outra proba de expresión oral. As probas de expresión avaliaranse, cada unha delas, de 0 a 3 puntos seguindo unha grella de avaliación cuxos criterios e baremo se fixarán na clase. A suma destas catro probas constituirá o 100% da nota final da materia. Para poder ser avaliado en segunda convocatoria, o alumnado deberá realizar estas catro probas na data estabelecida polo centro.

Alumnado con necesidades educativas especiais (NEE)

O alumnado que presentar necesidades educativas especiais por dificultades específicas de aprendizaxe poderá se obxecto dunha adaptación do sistema de avaliación. Esta adaptación, deseñada entre o profesor e o alumnado implicado, procurará garantir o recurso a todos os medios necesarios para que o alumnado con NEE poida demostrar a consecución dos obxectivos da materia.

Segunda convocatoria

O alumnado que non concorrer a ningunha avaliación (presencial ou non presencial) en primeira convocatoria será avaliado como non presentado. Para quen non superar a materia na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas en segunda convocatoria.

Para a segunda convocatoria e na data oficial fixada polo centro, o alumnado deberá realizar unha proba de avaliación das competencias de comprensión oral e escrita (cada unha delas contará un máximo de 2 puntos), así como de expresión escrita. Nese día, o alumnado deberá realizar tamén outra proba de expresión oral. As probas de expresión avaliaranse, cada unha delas, de 0 a 3 puntos seguindo unha grella de avaliación cuxos criterios e baremo se fixarán na clase. A suma destas catro probas constituirá o 100% da nota final da materia. Para poder ser avaliado en segunda convocatoria, o alumnado deberá realizar estas catro probas na data estabelecida polo centro.

Linguas de traballo

A lingua de traballo da materia será o francés. O profesor comunicarase co alumnado en todo momento, tanto por oral como por escrito, en lingua francesa. O alumnado deberá empregar esta lingua de xeito obrigatorio nas actividades de aprendizaxe, tanto presenciais como en liña. Fóra das aulas e na comunicación presencial ou electrónica co profesor, o alumnado poderá empregar o galego ou o castelán. Porén, o esforzo por usar o francés será tido en conta positivamente na avaliación final. **Fica prohibida a utilización do tradutor automático. O seu uso repetido nunha tarefa ou nun portfolio poderá supor a invalidación dos mesmos.**

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ESCOUFIER, Dorothée / GOMY, Camille / KIM, Ta Minh, **Communication progressive du français**, Clé International, 2014

JOB, Béatrice, **La grammaire. Français: théorie et pratique-**, 2, Santillana, 2012

LIRIA, Philippe, **Gramática francesa del estudiante A1/A2**, Difusión, 2010

Bibliografía Complementaria

BÉRARD, Évelyne / LAVENNE, Christian, **Grammaire utile du français**, Didier, 1991

DI GIURA, Marcella / SUSO, Javier, **Grammaire contrastive para hispanohablantes. A1/A2.**, Clé International, 2013

VV.AA., **Testes? Estou preparado! Francês 7º ano.**, Porto Editora, 2017

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Comunicación: Lingua española/P02G110V01101
Comunicación: Lingua galega/P02G110V01201

Outros comentarios

Nesta materia consolidaranse competencias dos niveis A1 e A2 do Marco Europeo Común de Referencia para as Linguas. Aínda que se traballarán as competencias destes niveis iniciais, non se partirá dun coñecemento cero da lingua francesa. Recoméndase que o alumnado matriculado teña estudado, ao menos, dous anos de lingua francesa en ESO e/ou Bacharelato.

Aconséllase que, tras cursar esta materia, o alumnado continúe adquirindo máis competencias en lingua francesa na Escola Oficial de Idiomas.

O profesor pediralle ao alumnado que dispoña dun perfil en Google (gmail) e en Facebook.

En caso de ausencia xustificada do profesor, este garantirá as aprendizaxes do alumnado mediante actividades en liña.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Idioma estranxeiro I: Inglés				
Materia	Idioma estranxeiro I: Inglés			
Código	P02G110V01406			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Lareo Martín, Inés			
Profesorado	Lareo Martín, Inés			
Correo-e	ilareo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	1. O obxectivo principal da materia é o de reforzar as competencias de nivel A2-B1 do MECR en lingua inglesa. Mediante unha metodoloxía por proxectos. 2. Adquisición das diferentes destrezas en lingua inglesa. 3. Identificación de medios a través dos que o propio alumno pode mellorar as súas competencias a nivel individual.			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos

C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C6	Coñecer a dimensión pedagógica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuales e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C30	Participar na elaboración e seguimiento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
C40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
C41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
C42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C45	Coñecer a tradición oral e o folklore.
C46	Comprender o paso da oralidad á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.
C47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da lectura e a escritura e o seu ensino.
C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
C50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
C51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
C52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
C54	Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.
C55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
C56	Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.
C57	Analizar as linguaxes audiovisuales e as súas implicaciones educativas.
C59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C61	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
C62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
C63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
C64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
C66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade

D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
1- Comprender as ideas principais do discurso falado cando este é claro e normal e trátanse asuntos cotiáns dos ámbitos persoal, e educativo.		C22 C29 C43 C44 C46 C48 C49 C52 C57 C60	D1 D3 D4 D7 D9 D11 D13 D17 D20
2- Comprender a idea principal de películas e de programas de radio ou televisión que tratan temas actuais ou de interese persoal ou profesional, cando a articulación é relativamente lenta e clara.	B7	C29 C41 C48 C49 C52 C57	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D10 D11 D15 D16 D17
3-Comprender textos escritos redactados nunha lingua de uso habitual e cotián ou relacionada co traballo.		C29 C41 C43 C44 C48 C57	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D10 D15 D16 D19
4- Comprender a descrición de acontecementos, sentimentos e desexos en cartas persoais.		C43 C44 C48	D1 D3 D4 D6 D7 D10 D11 D15 D16 D19
5- Saber desenvolverse en case todas as situacións que se lle presentan cando viaxa onde fálase esa lingua.		C28 C43 C44 C48 C49 C52	D3 D4 D6 D7 D8 D10 D11 D12 D16 D19

6- Poder participar espontaneamente nunha conversación que trate temas cotiáns de interese persoal ou que sexan pertinentes para a vida diaria (por exemplo: familia, afeccións, traballo, viaxes e acontecementos actuais).		C6 C29 C43 C44 C48 C49 C52 C57	D3 D4 D6 D11
7- Poder tratar oralmente en inglés, con fluidez e seguridade, temas de interese para alumnos de educación infantil.		C43 C44 C48 C49 C52 C57	D3 D4 D6 D7 D8
8- Saber construír frases de forma sinxela co fin de describir experiencias e feitos, así como os seus soños, esperanzas e ambicións.		C43 C44 C48 C49 C57	D1 D3 D4 D13 D17
9-Poder explicar e xustificar brevemente as súas opinións e proxectos.	A3	C6 C43 C44 C48 C49 C57	D1 D2 D3 D4 D6 D8 D13 D17
10- Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder describir as súas reaccións.		C43 C44 C48 C49 C57	D1 D3 D4 D7 D8 D9 D13 D17
11- Ser capaz de escribir textos sinxelos e ben estruturados sobre temas que lle son coñecidos ou de interese persoal. Poder escribir cartas persoais que describan experiencias e impresións.		C43 C44 C48 C49 C57	D1 D2 D3 D4 D6 D11 D17

12-Desenvolver estratexias de aprendizaxe autónoma e de traballo cooperativo. Favorecer a análise e a observación dos propios procesos de aprendizaxe co fin de innovar e mellorar o labor docente e as prácticas de aula.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C5 C6 C8 C13 C21 C22 C28 C29 C30 C40 C41 C42 C45 C46 C47 C49 C50 C51 C52 C54 C55 C56 C57 C59 C60 C61 C62 C63 C64 C65 C66	D1 D8 D9 D15 D17 D18 D20 D21 D22
13- Coñecer formas e medios para continuar e enriquecer a súa propia formación cultural e lingüística.	A5	B7 B12	C8 C13 C21 C63 C64 C66	D1 D2 D3 D4 D6 D8 D9 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21

14- Desenvolver certas actitudes afectivas desexables nun docente de lingua estranxeira como, por exemplo, solidariedade e cooperación cos demais, interese e tolerancia cara ao diferente, seguridade na propia competencia comunicativa, e unha visión da lingua estranxeira como medio de comunicación cultural e non simplemente como unha materia máis.	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C5 C6 C8 C13 C21 C22 C28 C29 C30 C40 C41 C42 C46 C49 C50 C51 C52 C54 C55 C56 C57 C59 C60 C61 C62 C63 C64 C65 C66	D4 D9 D12 D13 D14 D17 D18 D19 D20 D21 D22

Contidos	
Tema	
Aspectos lingüísticos.	a) Léxico, gramática, semántica, pragmática, corrección fonolóxica, homofonía, grafemas da lingua inglesa. b) Aprender a aprender de maneira autónoma.
Aspectos sociolingüísticos: os marcadores lingüísticos de relacións sociais, as normas de cortesía, as expresións de sabedoría popular, diferenzas de rexistro.	a) Presentarse aos demais / presentar aos demais: aspecto físico, personalidade, contorna familiar e laboral. b) Expresar gustos e preferencias. c) Planificar actividades.
Aspectos discursivos: ordenar oracións en función da secuencia natural, relacións de causa e efecto (ou viceversa), estruturación do discurso; ordenar o discurso en función da organización temática, coherencia e cohesión.	a) Preparar presentacións eficaces. b) Ler e redactar pequenas composicións. c) Narrar un acontecemento. d) Contar o argumento dun libro ou dunha película. e) Facer e atender unha chamada telefónica. f) Buscar ou explicar o camiño para ir a un lugar. g) Ir de compras, alugar unha vivenda. h) Viaxar, coller un tren ou un avión. I) Outros temas de interese para o desenvolvemento da vida do alumnado.
Aspectos interculturais: a vida diaria, as relacións persoais, valores, crenzas e actitudes, linguaxe corporal, convencións sociais, comportamentos rituais.	a) A vida diaria. b) As relacións persoais. c) Valores, crenzas e actitudes. d) Linguaxe corporal, convencións sociais e comportamentos rituais.
Estratexias verbais que se utilizan para impedir a incomunicación	Solicitude de repetición, paráfrase, uso de palabras xerais, aproximación, aclaración, solicitude de axuda. Utilización de palabras "comodín" ou "recheo".

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0.5	1.5
Resolución de problemas	19	37	56
Debate	15	30	45
Presentación	15	30	45
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Exame oral	0.5	0	0.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación da materia (Grupo A): obxectivos, contidos, criterios de avaliación, etc. Realización dunha enquisa de análise de necesidades para detectar os coñecementos previos de inglés e descubrir os intereses e motivación do alumnado.
Resolución de problemas	Nas sesións presenciáis realizaranse exercicios prácticos de comprensión oral (diálogos, cancións e fragmentos de películas) e escritura (lectura de diferentes textos relativos a temas culturais, da propia titulación ou literarios). Utilización de vídeos e gravacións relacionados cos temas tratados como recurso metodolóxico importante. Para as horas de traballo persoal, o alumnado deberá realizar os exercicios necesarios para a mellora no seu nivel de inglés.
Debate	As sesións presenciais realizaranse cos grupos B e centraranse en actividades de expresión oral: xogos de rol, simulacións globais e presentacións persoais e/ou profesionais, debates en grupos. Para as horas de traballo persoal, o alumnado deberá realizar os exercicios das gramáticas que se recomendan na bibliografía e traballar co vocabulario que se porá á súa disposición na plataforma Faitic.
Presentación	As sesións presenciais realizaranse cos grupos B e centraranse en actividades de expresión escrita como, redacción de pequenas composicións, ditados, realización de exercicios. Comprensión e expresión oral, a través de vídeos, debates e de exposicións de proxectos. Para as horas de traballo persoal, o alumnado deberá preparar os seis proxectos por escrito e as presentacións do seu traballo para os seus compañeiros. Tamén terá que realizar os exercicios gramaticais que precise para mellorar o seu nivel de competencia nesta lingua.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Presentación	Traballo tutorizado/actividade autónoma do estudiante/presentación individual ou en grupo. A atención personalizada levarase a cabo no despacho 115 durante as horas de tutoría. É imprescindible solicitar cita vía e-mail. Durante o horario de tutorías que o profesor detallará na sesión introdutoria do curso. O alumnado deberá fixar unha cita co profesor dentro deste horario e a través do correo electrónico. Para a presentación en parellas é imprescindible acudir a uhna tutoría para comentar coa profesora aspectos do traballo y expoñer as ideas e o guión do mesmo además de resolver dúbidas, facer suxestións e reforzar co profesor aspectos prácticos da materia. O profesor non atenderá o alumnado sen cita previa ou fóra do horario estabelecido. Tamén poderase contactar co profesor a través de videoconferencia (previa cita) ou do correo electrónico.
Resolución de problemas	Traballo tutorizado/actividade autónoma do estudiante/presentación individual ou en grupo. A atención personalizada levarase a cabo no despacho 115 durante as horas de tutoría. É imprescindible solicitar cita vía e-mail. Durante o horario de tutorías que o profesor detallará na sesión introdutoria do curso. O alumnado deberá fixar unha cita co profesor dentro deste horario e a través do correo electrónico. Nestas tutorías o alumnado poderá resolver dúbidas, facer suxestións e reforzar co profesor aspectos prácticos da materia. O profesor non atenderá o alumnado sen cita previa ou fóra do horario estabelecido. Tamén poderase contactar co profesor a través de videoconferencia (previa cita) ou do correo electrónico.
Debate	Traballo tutorizado/actividade autónoma do estudante/presentación individual ou en grupo. A atención personalizada levarase a cabo no despacho 115 durante as horas de tutoría. É imprescindible solicitar cita vía e-mail. Durante o horario de tutorías que o profesor detallará na sesión introdutoria do curso. O alumnado deberá fixar unha cita co profesor dentro deste horario e a través do correo electrónico. Nestas titorías o alumnado poderá resolver dúbidas, facer suxestións e reforzar co profesor aspectos prácticos da materia. O profesor non atenderá o alumnado sen cita previa ou fóra do horario estabelecido. Tamén poderase contactar co profesor a través de videoconferencia (previa cita) ou do correo electrónico.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	O docente recollerá na clase os resultados de varias actividades de comprensión e expresión oral e escrita. O obxectivo é obter mostras da evolución do alumnado e verificar a súa asistencia ás sesións presenciáis (10).	10	B11 C29 D3 C44 D4 C48 D7 C63 D8 D15 D16 D17

Presentación	Os alumnos realizarán 4 exposicións obligatorias. Exposición 1 (10). En parejas presentarase un tema adxudicado o principio do curso e de interese para o alumnado e para a materia. Será necesario entregar á profesora un resumo cos puntos de interese desta exposición por escrito. O archivo ten que ir etiquetado da seguinte maneira: topic_apelido1_apelido1_2020_infantil2.pdf Exposición 2 (10): o alumnado individualmente presentará un tema do seu interese seguindo as pautas pautas expostas pola profesora o comenzo do curso. Exposición 3: en parellas. Concurso de karaoke "FEP Awards" (10 puntos). Exposición 4 (10). En grupos representación dun sketch o pequeña obra de teatro.	40	A1 B11 C6 D1 A2 C13 D2 A3 C21 D3 A4 C22 D4 A5 C29 D5 C41 D6 C43 D7 C44 D8 C46 D9 C49 D10 C52 D11 C55 D13 C57 D15 C59 D16 C63 D17 D19
Exame de preguntas obxectivas	Trátase dunha proba de avaliación final que abarcará a totalidade dos contidos da materia dende uhna perspectiva lingüística, e cuxa data vén marcada no calendario académico oficial do centro no mes de maio (30).	30	A1 A2 A3 C43 D3 C44 D4 C48 D8 C49 D15 C57
Exame oral	Para superar a materia haberá que realizar unha proba oral na que se avaliará a comprensión e expresión oral (20 puntos). A proba oral consistirá nunha charla de 5 minutos en lingua estranxeira coa profesora sobre os contos e a película obrigatorios.	20	A3 C44 D1 C45 D2 C46 D3 C48 D4 C49 D15 C51 D19 C52

Outros comentarios sobre a Avaliación

OUTRAS VÍAS:

En caso de ausencia forzosa do docente, as tarefas e contidos poderán ser abordados por vía telemática.

A atención personalizada farase no despacho 115 previa cita vía e-mail (ilareo@uvigo.es).
LIBROS DE UTILIZACIÓN NA AULA Latham-Koenig, Christina and Oxenden, Clive (2017) English Fie Intermediate student's book. Third edition. Oxford: OUP.Utilizarase principalmente este libro ainda que tamén pódense empregar outros materiais. **LIBROS DE LECTURA OBRIGATORIA PARA O EXAME ORALDonaldson, Julia (2010). One Ted falls out of bed. London: Macmillan children's books.Burnet, Carol (1987). The Mice and the cat. Oxford: OUP**

FILME OBRIGATORIO PARA O EXAME ORALWerner, Peter (2008). FRONT OF THE CLASS.

AVALIACIÓN:

A avaliación da aprendizaxe do alumnado farase de forma continua e servirá para regularizar e supervisar o ritmo do traballo.

Para poder optar á avaliación continua é necesario realizar as exposicións, entregar o traballo e realizar a proba final na data prevista polo centro para os exames do segundo cuatrimestre e que saen publicados no apartado de organización académica da páxina da facultade (www.fcced.webs.uvigo.es).

O uso de tradutores automáticos está totalmente prohibido. A súa utilización nos traballos suporá a perda do dereito á avaliación continua, e o paso directo á segunda convocatoria. O mesmo tratamento terá a información copiada directamente do internet.

A cualificación final de cada estudante será o resultado dunha cantidade suficiente de de notas ponderadas obtidas ao longo do curso. Valorarase positivamente a asistencia e a participación nas actividades de clase, a realización de exercicios prácticos, e a preparación e entrega de traballos, e a colaboración na aula. Dentro das porcentaxes das tarefas e exposicións asignarase unha parte para o grado de corrección fonética do alumno. Os traballos só poderán ser entregados en forma e data indicados.

Para poder sumar todas as puntuacións obtidas durante o curso, é necesario obter na parte escrita do exame de final de cuadrimestre unha cualificación mínima de 15 sobre os 30 outorgados a esta parte. En canto á proba oral, que se valorará cos 20 puntos restantes, por razóns de organización e distribución do tempo no día do exame oficial, esta parte oral poderá ser realizada noutras datas acordadas entre o docente e os estudantes. A proba consistirá nunha conversación sobre o filme e os contos propostos na bibliografía. Devandito material porase a disposición do alumno ao comezo do curso, na plataforma FAITIC e na biblioteca.
Os estudiantes que non poidan acudir as aulas, pero que prefiran elixir a evaluación
continua, poderán facelo sempre que poidan realizar as exposición nos datas adxudicadas pola profesora. Os cambios de data só se poderán facer por permuta coas compañeiras.
SEGUNDA CONVOCATORIA Todos os estudantes, asistan ou non as aulas, teñen dereito a ser evaluados mediante un exame. Poderán entón presentarse á segunda convocatoria onde disporán da puntuación total (100%) para a realización de dúas probas, unha escrita, onde se avaliarán coñecementos da lingua nas diferentes destrezas: listening, writing, Reading and writing (75%) e outra oral (25%), na que se conversará 10 minutos coa profesora sobre temas didácticos ou de interese do filme e os contos obrigatorios. Para poder superar a materia é necesario obter polo menos 37 puntos na parte escrita, dos 75 e 12 dos 25 da proba oral. As datas do exame pódense consultar na web da facultade (www.fcced.webs.uvigo.es).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Barnett, Carol, **The mice and the cat**, OUP, 1987

Donaldson, Julia, **One Ted falls out of bed**, Macmillan children's books, 2010

Latham-Koening, Christina; Oxenden, Clive, **English File intermediate Student's book with keys 3rd edition**, 3, OUP, 2017

Werner, Peter, **Front of the class**, 2008

Bibliografía Complementaria

Chris Redston, Gillie Cunningham and Jan Bel, **face2face for Spanish speakers**, CUP, 2005

Hashemi, Louise, **English Grammar in Use: Suplementary exercises with answers.**, CUP, 2004

Herbert Puchta and Jeff Stranks, with Richard Carter and Peter Lewis-Jones, **English In Mind (For Spanish Speakers) level 1**, 2, CUP, 2010

Herbert Puchta and Jeff Stranks, with Richard Carter and Peter Lewis-Jones, **English In Mind (For Spanish Speakers) level 2**, 2, CUP, 2010

Klippel, Friederike, **Keep talking. Communicative activities for language teaching**, CUP, 1984

Leech, Geoffrey, **An A-Z of English Grammar and Usage**, Longman, 2001

Murphy, Raymond, **English Grammar in Use: a self-study referente and practice book for intermediate students, with answers.**, CUP, 2004

Murphy, Raymond, **Essential Grammar in Use: gramática básica de la lengua inglesa.**, CUP, 2000

Oxford, **Diccionario visual español-inglés-francés-alemán**, OUP, 1996

Redman, Stuart and Ruth Gairns, **Test your English Vocabulary in Use.**, CUP, 2006

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Aprendizaxe da lingua estranxeira: Inglés/P02G110V01501

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Comunicación: Lingua española/P02G110V01101
Comunicación: Lingua galega/P02G110V01201

Outros comentarios

Nesta materia consolidaranse os niveis A2 e B1 do Marco Europeo Común de Referencia para as Linguas. Aínda que tamén se traballarán certas competencias dos niveis iniciais, en ningún caso partirase dun coñecemento cero da lingua inglesa. Para poder cursar esta materia con comodidade e aproveitamento, recoméndase que o alumnado, ao empezar, teña un nivel de competencia comunicativa próximo a B1, isto é, uns coñecementos previos de inglés equivalentes a A2/B1 dentro do Marco Europeo de Referencia para as Linguas.
Así mesmo, pódense reforzar os coñecementos do idioma e elevar o nivel a través de cursos na Escola Oficial de Idiomas, a UNED, o Centro de Linguas da Universidade de Vigo ou outros estamentos. Así mesmo, fomentarase a aprendizaxe autónoma a través de ligazóns e páxinas web especializadas na aprendizaxe do inglés como lingua estranxeira.